

WYDARZENIA OPINIE INFORMACJE WYWIADY

NR 6 (296) lipiec-sierpień 2019

ISSN 1507-5648
Nakład 1500

GAZETA BEZPŁATNA

BARCZEWSKIE WIADOMOŚCI

BARCZEWSKIE PEJZAŻE

EDYCJA JESIEŃ - ZIMA

Szczegóły wkrótce na www.ckb.barczewo.pl

Książka na wrzesień

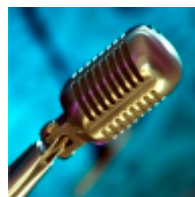
Elise Valmorbida „Słodkie i gorzkie migdały”

Inspirująca, napisana z rozmachem opowieść o kobiecie, która chcąc uchronić rodzinę przed okrucieństwami drugiej wojny światowej, walczy o przetrwanie na ubogiej włoskiej prowincji.

Rok 1923. Dwudziestopięcioletnia Maria Vittoria mieszka w niewielkiej górskiej wiosce. Gdy ojciec przyprawdza do domu mężczyznę, który ma zostać jej mężem, Maria zabiera ze sobą własnoręcznie haftowaną pościel i figurkę Madonny z Gór i wyrusza z nieznanym, żeby stworzyć z nim własną rodzinę. Przyszłość okaże się jednak zupełnie inna od jej wyobrażeń.

"Słodkie i gorzkie migdały" to opowieść o kolejnych dekadach życia Marii Vittorii - przeprowadzce do małego miasteczka na równinach, gdzie wraz z mężem będzie prowadziła sklep, narodzinach pięciorga dzieci, a także dramatycznej walce o przetrwanie w okrutnych, ciężkich czasach pod rządami Mussoliniego, gdy opowiadanie się po niewłaściwej stronie mogło kosztować życie. Dzieci dorastają, a małżeństwo przechodzi kryzysy, Maria zaś wytrwale będzie scalać rodzinę, nie tracąc wiary i miłości, aż pewnego dnia podejmie decyzję, która zaważy na życiu wszystkich...

Źródło: <https://ksiegarnia.proszynski.pl/product,74773>

Słuchaj

wszędzie
gdzie jesteś!

www.radiobarczewo.pl

oraz TVK Macrosat - kanał 910

RADIO WARMIA BARCZEWO

Emisja w każdy czwartek **na żywo**
od godz. 8:00.

Powtórki w niedziele i wtorki

PSZOK

PUNKT SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH
DLA MIESZKAŃCÓW GMINY BARCZEWO
BARCZEWO, UL. PROSTA 15

CZYNNY W GODZINACH:

od 1 października do 30 kwietnia 2019 r.

WTOREK 7:00 - 15:00

SOBOTA 8:00 - 13:00

od 1 maja do 30 września 2019 r.

WTOREK 7:00 - 15:00

CZWARTEK 10:00 - 17:00

SOBOTA 8:00 - 13:00

Informacje do gazety prosimy przysyłać na e-mail: gazeta@barczewo.pl

WIADOMOŚCI BARCZEWSKIE

Wydanie bieżące i numery archiwalne dostępne są w Biurze Informacji w Barczewie, Pl. Ratuszowy 1, CK-B, ul. Słowackiego 5, u sołtysów oraz na www.wb.barczewo.pl

Redaktor naczelny

Robert Tokarski

e-mail:

gazeta@barczewo.pl

Redaktor

Wojciech Zenderowski

e-mail:

zenderowski@wp.pl

Redaktor

Magdalena Łowkiel

Redaktor

Patrycja Nowicka

Redaktor

Lidia Zelman

Redaktor, korekta

Natalia Semeniuk

Redaktor, skład DTP:

Zbigniew Kozłowski

e-mail:

zbigniew.kozlowski@barczewo.pl

Współpraca: M. Chwietczuk, J. Domurad, M. Kozłowska, J. Krzywkowska, M. Makrucki, P. Menziński, A. Turek.

Oprac. graf. okładki:

Zbigniew „Ramsko” Kozłowski

Zdjęcia na okładce:

Zbigniew „Ramsko” Kozłowski

Arch. BSB „Barczewo Biega”

GAZETA SAMORZĄDOWA

Wydawca:

Centrum Kulturalno-Biblioteczne

Adres: Barczewo, ul. Słowackiego 5

Tel. / fax. 89 514 82 81

e-mail: gazeta@barczewo.pl

ISSN 1507-5648

Druk: Zakład Poligraficzny U-H J. Skrajnowski

11-300 Biskupiec, ul. Krótka 1, tel. 89 715 34 58

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam, nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i opracowywania tekstów, nie odpowiada i nie zamieszcza tekstów anonimowych. Redakcja informuje o możliwości zamieszczenia reklam.

www.wb.barczewo.pl

Dni Barczewa

Jak co roku organizatorzy Dni Barczewa starali się, aby święto naszego miasta było ciekawe, urozmaicone i aby każdy mógł znaleźć coś w swoim guście. W 655 rocznicę urodzin miasta mieszkańcy gminy Barczewo mieli okazję uczestniczyć w dwudniowej imprezie plenerowej, która w tym roku wyjątkowo usytuowana została na ul. Północnej przy Zespole Szkół w Barczewie. Spory plac dał możliwość postawienia dużej sceny oraz wielu rozmaitych stoisk, m.in. kulinarnych, rękodzielniczych i nie tylko. Dni miasta oficjalnie otworzył burmistrz Barczewa Andrzej Maciejewski i dyrektor Centrum Kulturalno-Bibliotecznego Robert Tokarski. Imprezy rozpoczęły się tradycyjnie blokiem animacji dla dzieci małych i dużych. Natomiast na scenie wystąpiły zespoły, które zapewne mogły zadowolić miłośników muzyki tanecznej, bowiem odbyła się biesiada z hitami disco polo, a także wystąpił zespół 4Ever, który powrócił ze swoim występem po kilku ładnych latach do Barczewa. Gwiazdą wieczoru był znany zespół Piękni i Młodzi. Członkowie zespołu rozbujali wszystkich do tańca i śpiewania swoich największych przebojów, m.in. „Ona jest taka cudowna”, czy „Kocham się w tobie”. Zabawę do późnych godzin nocnych zapewnił doskonale wszystkim znany DJ Bert.

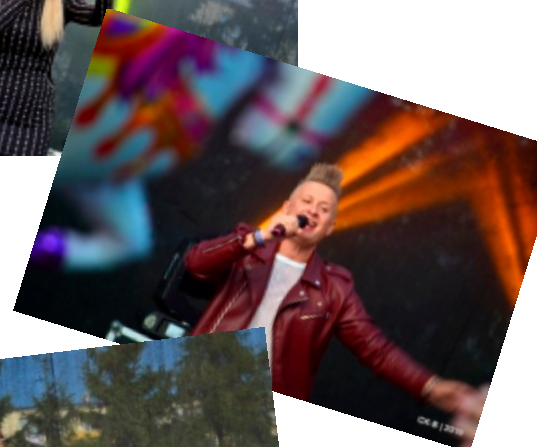
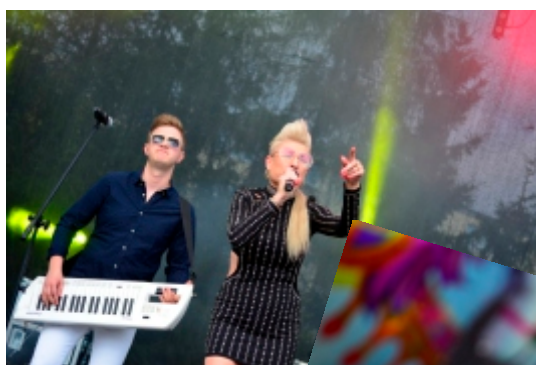
Niedzielne świętowanie również rozpoczęło się zabawami dla najmłodszych. Po południu mogliśmy oglądać występy, które były już w zupełnie innej stylistyce. Koncert otworzył koncert zatytułowany „Chopin na strunach”. Oryginalne trio jazzowe zaprezentowało przepiękne utwory za pomocą wysmakowanych dźwięków delikatnej gitary, rytmicznego kontrabas i śpiewnych skrzypiec. Muzycy nadali niezwykły, kameralny klimat na wielkiej scenie i wydaje się, że nikomu nie brakowało fortepianu, na którym komponował wielki Fryderyk Chopin. Następnie mieliśmy okazję spotkać się na żywo z jednym z bardziej znanych polskich aktorów. Na barczewskiej scenie swoje skecze zaprezentował aktor Andrzej Grabowski, słynny Ferdek z serialu „Świat według Kiepskich”, znany również z wielu ról teatralnych, filmowych i serialowych w takich produkcjach, jak m.in. „Pitbul”, „Odwroćni” i wiele innych, ale popularny także jako juror w tanecznym programie telewizyjnym. Aktor zaprezentował ponadgodzinny program kabaretowy, którym znakomicie rozbawił publiczność. Pod wieczór koncert dał legendarny Kabaret OT.TO. Jeden z najbardziej znanych kabaretów lat 80. i 90, wystąpił w składzie trzysobowym: Wiesław Tupaczewski, Andrzej Tomanek, Andrzej Piekarczyk. Panowie dali czadu, śpiewając swoje stare i nowe przeboje, przeplatane wciąż aktualnymi tekstami. Wieczór Dni Barczewa zamknął koncert męskiego zespołu wokalnego Goosebumps. Siedmiu energetycznych i bardzo zdolnych wokalistów, śpiewających a capella w stylu pop, electronic, hip-hop oraz R&B, było totalnym zaskoczeniem dla publiczności. Konferansjerkę na Dniach Barczewa prowadziła Angelika Stawisińska, która oprócz zapowiedzi poszczególnych występów przeprowadziła również konkursy z nagrodami dla dzieci i dorosłych.

Przez ten wyjątkowy weekend można było również obejrzeć i nabyć rękodzieła lokalnych artystów m.in. biżuterię i pamiątki decoupage czy ozdobne mydełka, ponadto przygotowano także przejażdżkę kucykiem i osiołkiem, a także ulubione dmuchańce dla dzieci oraz rozmaite smakołowki na stoiskach kulinarnych.

Organizatorem Dni Barczewa było tradycyjnie Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Barczewie i Urząd Miejski w Barczewie. Wydarzenie nie odbyłoby się bez dobrej współpracy z Zakładem Usług Komunalnych i Zakładem Budynków Komunalnych w Barczewie. Bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom zapewnili m.in. niezawodni strażacy z OSP Barczewo. Dziękujemy wszystkim serdecznie, jak również kłaniamy się w podziękowaniu mieszkańcom i turystom za liczny udział oraz wspaniałą, kulturalną zabawę. Relację z Dni Barczewa mogą Państwo obejrzeć w lokalnych mediach, czyli TV kablowej Macrosat oraz na profilu Centrum Kulturalno-Bibliotecznego i Gminy Barczewo na facebooku. Do zobaczenia za rok!

Magdalena Łowkiel

Fot. Archiwum CK-B

Gmina Barczewo na festiwalu miasteczek Cittaslow!

Od 2013 roku Barczewo należy do sieci miast Cittaslow. Co to właściwie znaczy? Idea Cittaslow wywodzi się z ruchu Slow Food (ochrona i promocja lokalnych i tradycyjnych sposobów produkcji żywności oraz jej producentów) i zostało zapoczątkowane we Włoszech w 1998 r., gdy to cztery włoskie miasteczka powołały do życia międzynarodowe stowarzyszenie Cittaslow. Pierwsze miejscowości z Polski przystąpiły do sieci „miast dobrej i nieśpiesznej jakości życia” w 2006 r., wówczas powołano Polską Krajową Sieć Miast Cittaslow. Doceniono potencjał niewielkich miast, które przyjmują wspólne cele dla polepszania jakości życia mieszkańców i przybliżania kultury dobrego życia. Przede wszystkim stawiają na działania prospołeczne i prośrodowiskowe, dbają o zachowanie niepowtarzalnego charakteru każdego z miast poprzez odnowę zabytków oraz pielęgnowanie lokalnej, różnorodnej twórczości i kuchni.

Charakterystyczną cechą miast Cittaslow jest również rozwijanie tradycji gościnności. Idee Cittaslow zakładają również wykorzystywanie nowoczesnych technologii i nowatorskich sposobów organizacji miasta, tak aby spokojne tempo życia nie stało w sprzeczności z ciągłym i przemyślanym rozwojem. Znakiem ruchu jest symboliczny ślimak.

Do międzynarodowego stowarzyszenia mogą należeć miasta liczące mniej niż 50 tys. mieszkańców, które zobowiązały się wszechstronnie pracować nad poprawą jakości życia ich mieszkańców. Obecnie w sieci, poza licznymi miastami z Warmii i Mazur, są również ośrodki z innych regionów Polski. Na całym świecie do ruchu należy blisko 240 miast z 30 krajów. Siedzibą biura Międzynarodowej Sieci Miast Cittaslow jest włoskie miasto Orvieto. Od kiedy ruch Cittaslow rozwinął się w Polsce, miasteczka, które do niego należą, co rok spotkają na festiwalu miasteczek Cittaslow, który odbywa się za każdym razem w innym mieście, będącym członkiem sieci Cittaslow. Barczewo od 2013 roku również włącza się w te działania i prezentuje swoje walory z jak najlepszej strony.

W tym roku X jubileuszowy Festiwal Miast Cittaslow odbył się w dniach 28-29 czerwca 2019 r. w Górowie Iławeckim. Pierwszego dnia organizatorzy przygotowali spotkania i szkolenia dla przedstawicieli miast zgłoszonych do tegorocznego festiwalu (m.in. Lidzbark Warmiński, Biskupiec, Jeziorany, Lubawa, oczywiście Barczewo i wiele innych). Celem spotkania była wymiana doświadczeń, poznanie się, ale także wzajemne czerpanie inspiracji do działania. W części oficjalnej i szkoleniowej uczestniczył wiceburmistrz

Barczewa Piotr Mostek i Wojciech Kowalewski z Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie. Otwarte wydarzenie odbyło się kolejnego dnia podczas Dni Górowa Iławckiego 29 czerwca w Parku Miejskim, gdzie umiejscowiono strefę rzemieślników, pokazów kulinarnych i animacji dla dzieci i młodzieży, gdzie każde miasto mogło się zaprezentować.

Barczewo przygotowało bogate stoisko złożone z dwóch stanowisk z namiotami. Jedno z nich prezentowało kulinaria lokalnych wytwórców, którzy hojnie obdarzyli nas swoimi smakowitymi arcydziełami, cieszącymi się wielkim zainteresowaniem wśród gości. Można było degustować m.in. smalczyk z chlebkiem i ogórkami, które przekazał Państwo Szczepańscy ze Starego Folwarku w Tumianach oraz państwo Storonianscy z Campingu Tumiany, natomiast wino ufundowała Warmińska Winnica ze Skajbot. Ponadto doskonałe domowe pierogi przekazała barczewianka Katarzyna Jakubiak.

Goście mogli również skosztować jedynych w swoim rodzaju kozich serów, przekazanych przez właścicieli Gospodarstwa Rolnego Nad Arem w Kierżlinach, natomiast słynne łęgajnowskie pomidory ufundowali właściciele Gospodarstwa Ogrodniczego w Łęgajnach. Na stoisku wzbudzały zainteresowanie również kruche ciasteczka i serki przygotowane przez właścicieli Agroturystyki Marii Góralczyk i Rejnolda Humana z Leszna.

Drugi barczewski namiot stanowił swoistą galerię sztuki, do której zapraszały dwa zamocowane u jego wejścia anioły, przypominające te z herbu Barczewa. Wewnątrz znajdowały się m.in. przepiękne obrazy, np. portret Feliksa Nowowiejskiego, krajobrazy warmińskie, barczewska architektura oraz wiele innych dzieł sztuki i wytworów ludzkich rąk: m.in. obrazy Anny Rok, rysunki Władysławy Wrotek, obrazy i instrumenty Anny Wojszel z Wipsowa, tkaniny ś.p. Barbary Hulanickiej, gobeliny i inne tkaniny autorstwa Janiny Sneider, Stanisławy Grala i Mieczysławy Kozłowskiej; rzeźby i obrazy Zdzistawa Cieślakiewicza i Teresy Walczak z Lamkówka, koronkowe serwety Wiesławy Zdaniuk i Teresy Tołstik oraz fotografie Włodzimierza Zdaniuka, ponadto wyszywane koty Katarzyny Dowgiąłło oraz przedmioty decoupage i obrazy Katarzyny Suraj. W konkursie na najpiękniejszego ślimaka Barczewo zgłosiło wielkiego ślimaka z drewna, wykonanego przez rzeźbiarza Leszka Jackowskiego z Barczewa, za co bardzo serdecznie dziękujemy! Ślimak z Barczewa był z pewnością największy – wzbudził ogromne zainteresowanie i stał się obiektem wielu fotografii ludzi z całej Polski. Szczególnie dzieci chciały się fotografować z barczewskim ślimakiem! Poza tym nasze barczewskie stoisko prezentowało: książki, mapy, pocztówki z Barczewem i inne pamiątki, przekazane przez Wojciecha Zenderowskiego, Lokalną Grupę Działania „Południowa Warmia”, oraz pochodzące ze zbiorów Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie i Salonu Muzycznego im. Feliksa Nowowiejskiego.

Stoiska prezentujące gminę Barczewo przygotowali pracownicy Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie, m.in. Wojciech Kowalewski, Anna Rok, Magdalena Łowkiel pod przewodnictwem dyrektora CKB Roberta Tokarskiego.

Szczególnie serdeczne podziękowanie ślemy do lokalnych twórców i przedsiębiorców za przekazane rękodzieła i kulinaria, którymi możemy się poszczycić, ponieważ stanowią prawdziwą i niezwykłą wizytówkę naszej barczewskiej ziemi. Dziękujemy!

Magdalena Łowkiel

Fot. Archiwum CK-B

Wędrówki po gminie Barczewo śladami średniowiecza

Gmina Barczewo ma dobre warunki do rekreacji, aktywnej turystyki i wypoczynku wśród przyrody. Wiedzą o tym studenci Barczewskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, więc chętnie przystąpili do udziału w projekcie „Wędrówki po gminie Barczewo śladami średniowiecza”.

W maju 2019 roku, na walnym zebraniu sprawozdawczym Stowarzyszenia Barczewskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, podano informację o naborze uczestników i wolontariuszy do realizacji projektu współfinansowanego ze środków budżetu Gminy Barczewo.

Szukanie śladów średniowiecza rozpoczęto od spotkania z archeologami, pracującymi przy wykopaliskach wewnątrz kościoła p.w. św. Andrzeja Apostoła w Barczewie. Można było zobaczyć efekty tych prac badawczych, gdyż kilka godzin wcześniej archeolodzy natrafili na szkielety ludzkie i fragmenty średniowiecznych naczyń. Do krajoznawczych wędrówek śladami średniowiecza zachęcił

uczestników projektu kawą, herbatą i smacznym ciastem.

Zwieńczeniem projektu była gra miejska przeprowadzona na terenie Barczewa, gdzie studenci BUTW mogli wykorzystać pozyskaną w czasie wycieczki i prelekcji wiedzę. Uczestnicy wydarzenia wykazali się również dobrą znajomością historii i zabytków miasta Barczewo. Projekt wspólnie podsumowano i zakończono ogniskiem integracyjnym z udziałem studentów BUTW i wolontariuszy realizujących zadanie. Za przygotowanie integracyjnego ogniska na placu Ochotniczej Straży Pożarnej w Barczewie kierując podziękowania do Agnieszki Nagraby, Haliny i Wiktora Łuciuków, Marii Szypuły, Elżbiety Majewskiej oraz Jolanty i Grzegorza Przyborków.

mieszkańców Barczewa pasjonatów regionalnej historii, Sebastian Biatecki, który był naszym przewodnikiem i prelegentem. Wędrówki polnymi drózkami, kwitnącymi łąkami, pachnącym żywicą lasem pozwoliły nam odwiedzić „barczewskie Pompeje” w Barczewku, „Krzyżową Górę” w Barczewie, grodzisko wczesnośredniowieczne w Marunach, grodzisko w Jedzbarku, wał podłużny w Krupolinach.

Doskonałym sprzymierzeńcem była piękna, letnia pogoda i koleżeńska atmosfera, pomagająca utrzymać dobrą kondycję fizyczną w wędrówkach po gminie Barczewo. Dorośli uczestnicy wycieczki po naszej pięknej gminie, jak również dzieci, które uczestniczyły w wędrówkach pod opieką swoich rodziców, nie ukrywali zadowolenia z przewyższania trudów wędrówki. Studenci BUTW interesujący się historią miasta i gminy Barczewo mogli więc „rozwinąć swoje indywidualne zainteresowania”. Realizacja projektu mieściła się w zakresie zadań statutowych stowarzyszenia poprzez „propagowanie komunikacji społecznej, w tym: integracji środowiskowej osób starszych ze sobą, jak również z innymi pokoleniami i przeciwdziałanie osamotnieniu”.

W ramach projektu odbyły się m.in. dwie prelekcje w świetlicy wiejskiej w Jedzbarku, gdzie przedstawiciele rady sołectkiej przyjęli

Uczestnicy projektu otrzymali okolicznościowe koszulki z logo Barczewa i logo Barczewskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Kilku studentów w mediach społecznościowych zamieszczało zdjęcia ze swoich wakacyjnych wypraw, gdzie w ładnych, okolicznościowych koszulkach pod Wieżą Eiffła w Paryżu, nad polskim morzem i w górach promowali miasto Barczewo i Stowarzyszenie Barczewskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Prezes BUTW Iwonna Skibińska-Czechowicz udzieliła też wywiadu w lokalnym Radiu Warmia o realizacji projektu „Wędrówki po Gminie Barczewo śladami średniowiecza”.

Kilkudziesięciu studentów aktywnie zagospodarowało swój wolny czas w czerwcu i lipcu. Poprzez udział w wycieczce krajoznawczej po gminie i grze miejskiej wzmocnili swoją aktywność fizyczną, poznali piękne okolice gminy Barczewo i wzbogacili swoją wiedzę o historii regionu.

Na prośbę studentów, w następnym roku akademickim BUTW planuje się utworzenie nowego koła zainteresowań o tematyce regionalno-historycznej.

Pomysłodawcą projektu była Halina Bronka, a wraz z nią społecznie koordynowała realizację zadań Małgorzata Kozłowska.

Małgorzata Kozłowska
Zdjęcia z archiwum BUTW

IV Barczewski Eko-Festyn Parafialny

Pomysł parafii Św. Anny na eko-festyn, czyli edukację ekologiczną poprzez wspólną zabawę z atrakcjami, przyjął się w Barczewie znakomicie. Problem naszej zagrożonej planety, niszczonej suszą, chemią, śmieciami, czyli szkodami, które wytwarzamy my sami, powinien być jednym z najważniejszych tematów w dzisiejszym świecie. Próbujemy zadbać o Ziemię, na której będą żyły kolejne pokolenia ludzi.

Eko-Festyn Parafialny w Barczewie odbył się 28 lipca już po raz czwarty, a jego program był bardzo bogaty. Strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Barczewie przygotowali pokaz sprzętu strażackiego i instruktaż udzielania pierwszej pomocy. Ponadto odbyły się zajęcia sportowe, bezpłatny pomiar ciśnienia i cukru, koncerty zespołów muzycznych: zespół romski Gaja z Olsztyna, Wheels of Steel Band – grupa country z Kielc oraz deSamba z Biskupca.

Zorganizowano również stanowiska z darmowym poradnictwem prawnym, ciekawe stoiska edukacyjne oraz konkursy. A to tylko niektóre atrakcje barczewskiego Eko-Festynu Parafialnego.

Wiele cennych nagród, losowanych wśród uczestników Eko-Festynu, posiadających dukaty św. Anny, zostało ofiarowanych przez liczne instytucje i firmy. Były to m.in. Mazurski Bank Spółdzielczy w Giżycku, barczewska fabryka mebli i Park Rozrywki Aktywnej Bartbo. Nie zabrakło także zaangażowania właścicieli gospodarstw agroturystycznych, którzy ufundowali m.in. vouchery na pobyt w swoich ośrodkach.

Poprzez różne ekologiczne gry i zabawy, m.in. konkurs plastyczny „Sposoby dbania o środowisko”; konkurs na hasło zachęcające do ochrony środowiska; segregowanie odpadów na czas; konkurs wiedzy ekologicznej „Okaz kulturę i chroń naturę”, uczestnicy festynu dowiedzieli się, jakie zagrożenia niesie za sobą nierozsądne gospodarowanie zasobami naturalnymi.

Ogłoszony dla rodzin konkurs „Nakrętki zbieramy – ziemię oczyszczamy” zaowocował zebraniem ponad 1300 kg plastikowych nakrętek, które zostały przekazane dla 7-letniej Julki chorej na cukrzycę. Pierwszą nagrodę, czyli rower, w tym konkursie ufundował pan wojewoda Artur Chojecki.

Na licznie odwiedzających miejski amfiteatr czekały także stoiska gastronomiczne z żywnością ekologiczną, dania z grilla, różnego rodzaju pierogi domowe, chleb ze smalcem swojskim i ogórkami, ciasta domowego wypieku. Do dyspozycji najmłodszych przygotowana została specjalna strefa z animatorami. Stoiska edukacyjne wystawili: Miejska Przychodnia Zdrowia w Barczewie, Nadleśnictwo Wipsowo oraz „Cosinus” Bezpłatne Szkoły dla Dorosłych.

W organizację festynu włączyli się: rada

parafialna działająca przy Parafii św. Anny w Barczewie, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych w Barczewie, nauczyciele ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie, jak również Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Barczewie.

Patronat nad festynem objął pan Artur Chojecki – wojewoda warmińsko-mazurski, pani Bogusława Orzechowska – senator RP

skierowaną do dzieci, młodzieży i dorosłych. Wysoka frekwencja (ok. 800 osób) świadczy, że łączenie spraw duchowych (odpust parafialny) z ekologią jest pożądane.

Przedsięwzięcie zostało dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Magdalena Łowkiel

Tekst na podstawie materiałów pani Justyny Krzywkowskiej

oraz pan Andrzej Maciejewski – burmistrz Barczewa.

Opiekę i patronat medialny sprawowali: TVP3 Olsztyn, Radio Plus Olsztyn, Wiadomości Barczewskie, Gość Niedzielny oraz Radio Warmia Barczewo. Pomysłodawcą Eko-Festynu była Rzymskokatolicka Parafia św. Anny w Barczewie.

Celem przedsięwzięcia jest co roku promowanie proekologicznych zachowań społeczności lokalnej, zdobywanie i pogłębianie wiedzy dotyczącej zagadnień ekologicznych, integracja środowiska lokalnego. Eko-Festyn umiejętnie połączył edukację z rozrywką

V Festyn Kronelli w Kronowie

20 lipca na boisku wiejskim w Kronowie odbył się V Festyn Kronelli. Jak co roku gościliśmy mnóstwo osób z naszego sołectwa, gminy oraz wielu miejsc w Polsce. Po raz piąty głównym wydarzeniem na naszym festynie był nasz sztandarowy konkurs na „Najlepszą drożdżówkę Kronelli”. Konkurs ten został stworzony z dwóch powodów: kultywowanie tradycji oraz zacieśnianie więzi pomiędzy sołectwami i mieszkańcami naszej gminy oraz chęć pomocy tym, których los nie powinien nam być obojętny. Przez te 5 lat przekonał się, jak wielkie jest ludzkie serce.

Z roku na rok coraz więcej osób startuje w naszym konkursie, w związku z powyższym mamy coraz więcej wypieków, które mogą degustować uczestnicy naszego festynu, przy okazji wrzucając datek dla potrzebującej osoby do puszk. W kategorii Sołectwa i Stowarzyszenia swoje wypieki dostarczyły: sołectwo Radosty, sołectwo Wójtowo, Stowarzyszenie Wspólne Wójtowo, sołectwo Kronowo, Koło Gospodyń Wiejskich Wójtowo, Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny, Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego oraz sołectwo Łęgajny.

Zaszczytny tytuł Najlepszej Drożdżówki Kronelli 2019 roku i zarazem pierwsze miejsce zdobyło Koło Gospodyń Wiejskich Wójtowo. Drugie miejsce zajęło Sołectwo Łęgajny, a trzecie miejsce – Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego.

W kategorii indywidualnej swoje kulinarne dzieła dostarczyło 29 osób: Beata Kowalska, Julia Kowalska, Zofia Styga, Tomasz Kowalski, Anna Baleja, Karolina Brzdankiewicz, Tomasz Grablewski, Małgorzata Choroszo, Sylwia Grablewska, Krystyna Buchholz, Halina Badyna, Ewa Nowak, Katarzyna Zakrzewska, Irena Chwietczuk, Monika Horba, Laura Gilewska, Jolanta Golan, Oliwia Golan, Arek Golan, Małgorzata Szaj, Grażyna Kostrupska, Bożena Wawrowska, Weronika Roman, Joanna Gola, Katarzyna Szymańska, Teresa Minicka, Jadwiga Żmijewska, Elżbieta Żywicka, Justyna Skibel. Nagrodzono trzy panie: pierwsze miejsce zajęła Grażyna Kostrupska, drugie – Bożena Wawrowska, a trzecie – Weronika Roman.

Dzięki hojności sponsorów nagrody rzeczowe otrzymało 18 osób. Każdy z uczestników otrzymał drobny upominek od organizatorów festynu. Konkursowe wypieki degustowało i oceniało jury w zacnym gronie. Ksiądz proboszcz Piotr Wiśniewski – nasz „weteran”, już po raz piąty przewodniczy jury naszego konkursu i jeszcze ciągle ma ochotę na drożdżówki. W jury zasiadli również państwo Anna i Wojciech Bojanek oraz państwo Eleonora i Jacek Poznańscy. W tym roku wszystkie pieniądze z degustacji wypieków konkursowych zbieraliśmy dla 18-letniej Natalii z Lamkowa. Natalia pod koniec ubiegłego roku uległa ciężkiemu wypadkowi.

W tej chwili przebywa w Klinice Budzik w Warszawie, gdzie próbują wybudzić ją ze śpiączki. Rodzina dziewczynki potrzebuje środków na to, aby Natalia mogła do nas powrócić. Pomoc można było okazać na różne sposoby, m.in: upiec wypiek konkursowy, wpłacić datek przy degustacji bądź ufundować nagrodę do konkursu, która skusiła dużą ilość uczestników. Dzięki temu było więcej wypieków, więc zwiększyliśmy możliwość pozyskania funduszy. I także w tym roku państwo nas nie zawiedli, udało się i zebrałiśmy największą jak do tej pory kwotę. Wierzymy, że choć odrobinę ulżemy rodzinie Natalii. Nie sposób słowami określić, jak bardzo jesteśmy wdzięczni sponsorom, uczestnikom konkursu i wszystkim osobom, które degustując, wrzuciły przysłówiowy grosik do puszk.

Ale festyn to nie tylko konkurs, ale również zabawa i część artystyczna. O oprawę naszego festynu zadbał jak co roku niezawodny DJ Grzechu, w tym roku z męskim wsparciem Jacka i Adriana. Ze swoim recitalem wystąpiła pani Rzęska, było pięknie i nastrojowo. Wiele radości uczestnikom naszego festynu sprawiła fotobudka, dwóch panów Mateuszów sprawiło, że nikt nie wychodził

smutny z ich namiotu. Na naszym festynie miłą niespodziankę uczestnikom sprawili Motocykliści Warmii i Mazur. Każdy chętny mógł się przejechać na niesamowitych maszynach, prowadzonych przez cudownych ludzi. Poziom endorfin sięgnął zenitu, gdy na scenę wkroczył Marek Ciećwierz, który swoją zumbą rozgrzewa nie tylko ciała. Mimo upału chętnych do zabawy nie brakowało. W krainę magii jak co roku przeniosła nas Pracownia Tańca i Ognia Transfuzja, która z pomocą ognia i światła potrafi czynić cuda. Panie Mariola, Sylwia i Ania z pomocą Filipa spędziły czas na zabawie z najmłodszymi, zapraszając ich do konkursów i rywalizacji sportowych. Nie obyło się również bez przeróżnych konkurencji dla osób dorosłych. Panowie mogli się sprawdzić w konkursach kulinarnych i już wiemy, że placki ziemniaczane każdy z uczestników jest w stanie przygotować oraz porządnie ubić pianę z jajek. Panie miały również ciekawe zadania: musiały z dużej ilości śrubek i nakrętek złożyć trzy komplety oraz pokonać przygotowany slalom, biegnąc w workach. Jak co roku również można było się zmierzyć w konkursie przeciągania liny. Organizatorzy przy pomocy gospodyń kronowskich zadbali również o to, aby nikt nie wyszedł głodny z festynu.

Serdecznie chcielibyśmy podziękować naszym sponsorom, bez nich nasz festyn nie mógłby się odbyć w takiej formie, jaką ma do tej pory. Naszym głównym Sponsorem od 5 lat jest firma Primavera Furniture. To właśnie dzięki tej wspaniałej firmie w naszym konkursie na „Najlepszą Drożdżówkę Kronelli” można wygrać tak wartościowe nagrody w postaci mebli. Kolejnym naszym głównym sponsorem, który wspiera działalność naszego sołectwa

Ciąg dalszy na str. 18 >>

1364.07.04 – biskup warmiński Jan II Stryprock nadał prawa miejskie miastu Wartberg,
1572.07.20 – w Barczewie odnotowano pierwsze oznaki zachorowań na „czarną zarazę”.
1601.07.02 – generał konwentu Sosa zatwierdził uchwałę kapituły samborskiej, która przyczynić się miała do rozkwitu klasztoru Bernardynów w Barczewie.
1796.07.28 – gabinet królewski w Berlinie wydał ustawę, która stanowiła, że wszystkie dobra i ziemie klasztoru w Barczewie miały przejść na własność państwa.
1801.07.16 – w kościele św. Andrzeja Apostoła w Barczewie obchodzono odpust na Matki Boskiej Szkaplerznej.
1822.07.20 – na Krzyżowej Górze pod Barczewem z okazji pięćdziesięciolecia przynależności do Prus odbyły się uroczystości zorganizowane przez miejscowe władze.
1847.07.23 – w Barczewie powstała Gmina Żydowska, która liczyła 24 członków.
1854.07.26 – pastor dr Carl Zimmermann otrzymał zezwolenie na budowę ewangelickiego domu sierot „Emahus” w Barczewie.
1856.07.16 – król Fryderyk Wilhelm III pod budowę kościoła podarował Gminie Ewangelickiej w Barczewie teren należący do klasztoru.
1861.07.30 – przy ul. Armii Krajowej w Barczewie rozpoczęła działalność wytwórnia octu.
1874.07.15 – w rocznicę śmierci św. Bonawentury, na odpust, do barczewskiego sanktuarium św. Andrzeja Apostoła przybyły tłumnie pielgrzymki – łosiery.
1879.07.29 – w Barczewie urodził się Rudolf Nowowiejski, filolog, pedagog, poeta i tłumacz.
1900.07.12 – spod barczewskiego kościoła pw. św. Anny i św. Szczepana do Świętej Lipki wyruszyła pielgrzymka.
1935.07.31 – przy Domu Starców św. Jerzego w Barczewie do użytku oddano dom pogrzebowy, który zaprojektował architekt August Wiegand.
1936.07.03 – w Barczewie odbyło się zebranie Stowarzyszenia Pań i Matek.
1936.07.22 – urodził się Antoni Ropelewski, pierwszy wybrany w demokratycznych wyborach burmistrz Barczewa (1990-1997).
1939.07.10 – Bernard Barabasz, działacz warmiński ze Skajbot został wysiedlony przez hitlerowców jako „niebezpieczny na terenie przygranicznym”.
1939.07.14 – nad Barczewem przeszła silna trąba powietrzna.
1989.07.01 – na wniosek dziekana dekanatu barczewskiego metropolita warmiński abp Edmund Piszcz dekretem powołał nową parafię pw. św. Andrzeja Apostoła.
1989.07.01 – arcybiskup Edmund Piszcz powołał w Łęgajnach parafię pw. św. Maksymiliana Kolbego.
1999.07.01 – metropolita warmiński powołał w Wójtowie parafię pw. Najświętszej Maryi Panny, Królowej Męczenników.
1999.07.03 – w Barczewie odnotowano rekordowe upały, dochodzące do 32 stopni.

Wojciech Zenderowski

Most Henryka z Łajs

O tym, jakie nazwy nadano nowym ulicom po transformacji ustrojowej, wiemy za pośrednictwem „Wiadomości Barczewskich”, które na swych łamach publikowały uchwały podjęte przez radnych naszego miasta. Wówczas zmieniono kilka nazw ulic, zastępując nowymi nazwami. Szkoda, że pozostawiono nazwy ulic, które nie tyle co śmieszają, ale o nich nie informują. Co gorsze, nic nie znaczą. Kiedy podejmowano stosowne uchwały w sprawie zmian nazwy ulic i placów, sugerowano radnym, aby przy nadawaniu nowych nazw sięgnąć do nazwisk historycznych postaci, z którymi nasze miasto było związane, a których spoteczność Barczewa nie będzie się wstydzić. Niestety, z tej propozycji rada nie skorzystała. Od tamtej pory minęło kilkanaście lat. Emocje, jakie były związane z nazewnictwem ulic opadły i minęły. Dziś pora odkurzyć pomysł, który

HENRYK z Łajs urodził się pomiędzy 1310 a 1320 rokiem w Łajsach (Leysen), pod Pieniężnem. Tenże Henryk (Heinko) był synem sołtysa Gerika z Łajs i bratem Jana z Łajs, założyciela i pierwszego burmistrza Olsztyna, który zorganizował wieś Różnowo w komornictwie olsztyńskim i wieś Prasłity w komornictwie dobromiejskim. Henryk z Łajs był wolnym warmińskim chłopem i pochodził z rodziny, którą można określić mianem urzędniczej, zasłużonej. Dziadek Henryka, Martin, przybył do Prus z hrabstwa Mark w Westfalii i osiadł właśnie tam, gdzie w 1304 roku powstała wieś Łajsy. Martin ustanowiony został zasadzcą Łajs. Ojciec Henryka posługiwał się pruskim imieniem Geriko i po swym ojcu piastował urząd sołtysa. Przypomnijmy, że w tamtych czasach urząd sołtysa był dziedziczny i przechodził z ojca na syna.

pojawił się w 2001 roku na łamach „Wiadomości Barczewskich”. Pisaliśmy, że jeśli nie ulice, to może mosty nazwać imieniem zasłużonych osób związanych z naszym miastem. Dziś ponawiamy propozycję, by w każdą rocznicę nadania Barczewu praw miejskich, wpisać w organizowane obchody Dni Barczewa uroczystość nadania imienia jednemu z mostów. Byłaby to wspaniała okazja, czas i miejsce do uhonorowania znanej, historycznej postaci związanej z Barczewem.

Ponawiamy pomysł. Czy nie wspaniałą propozycją byłoby nazwanie mostu nad rzeką Pisą, tzw. „Zielonego Mostu”, którego historię przedstawialiśmy wcześniej na łamach „Wiadomości Barczewskich”, imieniem Henryka z Łajs? A zatem przybliżmy Czytelnikom postać Henryka z Łajs, który dla naszego miasta zrobił dużo, a także odegrał wspaniałą rolę w zasiedlaniu południowej Warmii.

6 czerwca 1364 roku za zgodą kapituły katedralnej, z rąk biskupa Jana II Stryprocka, Henryk z Łajs otrzymał przywilej lokacyjny, w którym to biskup warmiński wyznaczył go na założyciela i pierwszego sołtysa miejskiego, później zwanego burmistrzem Wartberga (dzisiejsze Barczewo). Potem Wartburg prawa miejskie otrzymał 4 lipca 1364 roku, z rąk tegoż samego biskupa warmińskiego Jana II Stryprocka. Zgodnie z dokumentem lokacyjnym, Henryk z Łajs otrzymał dziedziczny urząd sołtysa miejskiego i wszelkie związane z tą funkcją prawa, w tym sądownicze. Dokument lokacyjny miasta określał nie tylko granice, ale także wysokość czynszów oraz wymieniał prawa i obowiązki zasadzcy. Oprócz sprowadzenia nowych osadników, do obowiązków Henryka z Łajs należało obwarowanie miasta fosą, wałem i drewnianymi palisadami. Ponadto Henryk otrzymał prawo udziału w dochodach po-

ciąg dalszy na str. 9 >>

O wichurach i trąbach powietrznych w dawnym Barczewie

W ostatnich miesiącach media informowały o wichurach, trąbach powietrznych czy powodziach, jakie miały miejsce na terenie kraju. Była to wielka tragedia dla poszkodowanych dotkniętych kataklizmem. Słuchając o szkodach wyrządzonych przez trąby powietrzne, burze czy ulewy, zadajemy sobie pytanie, jak było dawniej w Barczewie.

Przypomnijmy, że na przełomie dziejów spokój mieszkańców Barczewa wielokrotnie burzony był przemarszami wojsk i wojnami. Rozwój miasta wręcz systematycznie przerywały pożary. Mimo to w ciągu kilku lat po tragedii, wysiłkiem mieszkańców, za każdym razem przywracano mu dawną świetność. Miejskowa ludność nękana była również przez epidemie i cholery. Oprócz wymienionych zdarzeń, o których szczegółowo pisaliśmy wcześniej, wielokrotnie miasto i jego mieszkańców na przełomie wieków dotykały klęski żywiołowe jak burze czy trąby powietrzne.

Przeprowadzając kwerendę czasopism wydawanych w czasach niemieckich nie sposób przeoczyć incydentu, który miał miejsce 80 lat temu. Było to 14 lipca 1939 roku – równo 80 lat temu. Wtedy Barczewo dotknęła silna trąba powietrzna. O tym wydarzeniu pisała „Gazeta Olsztyńska” z 15 lipca 1939 roku nr. 134. Cytując za „Gazetą Olsztyńską” zachowano oryginalną pisownię. „huragan przeszedł nad powiatem olsztyńskim. Wczorajsza burza, potężna z ulewą i nawałnicą, wyrządziła poważne szkody w ogrodach przyległych i polach. W godzinach popołudniowych wytworzyła się nad Wartemborkiem trąba powietrzna. Siła jej

była tak wielka, że pozrywała dachy, łamiąc płoty i drzewa przydrożne. Niedaleko wieży wodnej unosiło się przez czas dłuższy, i to na znacznej wysokości, wyrwane przez cyklon drzewo. Na szosie zaś, prowadzącej do Lengajna i Olsztyna, złamała wichura wiekową topolę i jarzębinę. Drzewa te zagroziły szosę, tamując ruch uliczny na przeszło pół godziny. W chwili powalenia drzew przez nawałnicę jechał szosą pewien mieszkaniec Królewca wraz z żoną i matką. Widząc pędzący polami cyklon, zatrzymał automobilista swój samochód. W tej samej chwili legły też olbrzymie pnie złamanych drzew. Cyklon przeszedł 5 metrów przed samochodem, nie wyrządzając

przerażonym wycieczkowiezom żadnej szkody. Gdyby ów automobilista wozu nie zatrzymał, znalazłby 3 osoby niechybnie śmierć, gdyż ciężar drzew i siła upadku zmiażdżyłby karoserię samochodu. Jeszcze przez kilka minut można było śledzić silne pasmo huraganu, pędzącego z złowrogim pomrukiem poprzez pola i lasy, niszczącego i łamiącego wszelkie przeszkody”. Autor powyższego artykułu, jak na tamte czasy, z detalami opisał przejście trąby powietrznej nad Barczewem. Opisał także sytuację kierowcy samochodu jadącego z pasażerami drogą z Olsztyna przez Łęgajny do Barczewa, która dla podróżujących mogła skończyć się tragicznie.

Przybliżając relację sprzed 80 lat o wichurach, a raczej o trąbie powietrznej nad Barczewem, warto przytoczyć wcześniejsze wydarzenia tego rodzaju, zwane klęskami żywiołowymi.

W kalendarium dziejów Barczewa pod datą 1756 roku jest informacja, że tego roku miasto nawiedziła potężna wichura, podczas której wiele domów pozbawionych zostało dachów. Historycy nie podają, czy ktoś z mieszkańców ucierpiał, a także z ilu domów wichura pozrywała dachy. Kolejna jest wzmianka pod datą 17 stycznia 1818 roku o silnej wichurze. Jednak w pamięci mieszkańców na długo pozostał straszny orkan, który rozszalał się zimą tego dnia nad Barczewem. Wichura o nadzwyczajnej sile wyrwała i łamała dorodne drzewa, siejąc ogromne spustoszenie w lasach, miejskich parkach i na cmentarzach. Wiele domów utraciło swoje dachy, a niejeden stary budynek rozpadł się pod naporem wiatru. Uszkodzony został zamek biskupi, częściowo wieża ratuszowa i miejski szpital.

Więcej szkód wyrządziła trąba powietrzna, która 1 września 1882 roku przeszła przez Barczewo. Wiadomo, że trąba powietrzna na

ciąg dalszy na str. 10 >>

Most Henryka z Łajs

<< s. 8

chodzących z handlu i kar sądowych. Otrzymał 10 włók dziedzicznie, a także 5 mórg ziemi na urządzenie folwarku, pół włóki na urządzenie wybiegu dla koni, pół parceli na własne zabudowania, pół parceli na urządzenie słodowni. Otrzymał także jedną parcelę pod budowę młyna poza miastem. Wszystko było dziedziczne i wolne od jakichkolwiek czynszów i powinności. Wpływy z czynszów czy opłaty z masarni, piekarni, łaźni, kramów w tym szewskich, fryzjerskich, wagi miejskiej i wszystkich innych źródeł, dzielono na trzy części, z których jedną otrzymywał Henryk z Łajs.

Osadę lokowano nie „na surowym koczowaniu”, ale w miejscu zasiedlonym uprzednio przez Prusów. Prawdopodobnie przy sporządzaniu planu zabudowy miasta pomagał mu jego brat, Jan z Łajs. Wówczas układ miasta oparto na planie regularnego prostokąta z układem ulic w formie szachownicy. W centralnej części miejsce zarezerwowano na rynek miejski ze studnią pośrodku, gdzie później stanął ratusz, wokół którego w na-

stępnym wieku powstały kamieniczki mieszczan.

Zgodnie z założeniami aktu lokacyjnego, w północno-wschodniej części usytuowano zamek biskupi, obok zamku – kościół farny św. Anny i Szczepana, a dalej na wschód – klasztor Franciszkanów z kościołem św. Andrzeja Apostoła.

Henryk z Łajs był wysoko ceniony przez biskupa warmińskiego Jana II Stryprocka, skoro ten powierzył mu urząd zasadzcy Skajbot. Historycy i Pruscy kronikarze przypisują Henrykowi z Łajs cechy przywódcze, określali go jako dobrego organizatora i człowieka konsekwentnego w swoim działaniu.

Z czasem miasto doszło do takiej świetności, że po 42 latach, w roku 1406, radę miejską stać było na wykupienie dziedzicznego urzędu sołtysa miejskiego. Od tego roku miasto miało już rajców i burmistrza z wyboru. Henryk z Łajs zmarł pod koniec XIV wieku.

**Teksty i foto Wojciech Zenderowski
Fot. Widok na most bez nazwy**

1359.08.18 – wieś Wójtowo otrzymała przywilej lokacyjny.

1609.08.26 – do miasta Barczewo włączono majątki Hege i Goywald oraz nowy folwark biskupi.

1609.08.26 – miasto Barczewo liczyło 225 włók.

1719.08.11 – proboszczem w Barczewie został ks. Stanisław Aleksander Cybori.

1842.08.28 – w Lamkowie urodził się Franciszek Szczepański, warmiński działacz społeczno-narodowy, współzałożyciel „Gazety Olsztyńskiej”.

1859.08.02 – zmarł Walenty Krzynkowski, od 1834 roku proboszcz parafii w Barczewie.

1901.08.06 – w Barczewie, na ulicy Ludwiki 99, Hermann Kahlan otworzył zakład prac technicznych zębowych, uśmierzenia bólu nerwowego, czyszczenia zębów, wstawiania plomb i sztyftów.

1909.08.05 – w Barczewie właściciel wędrownego kina swoimi niemy filmem zabawiał miejscową publiczność.

1912.08.20 – na cmentarzu katolickim postawiono zdobioną kapliczkę Serca Jezusowego, wykonaną w zakładzie artystycznym pana Hermanna z Widdenbruenu.

1914.08.26 – Barczewo znalazło się w strefie działań I wojny światowej.

1924.08.01 – w Barczewie, przy ul. Wojska Polskiego, burmistrz dr Henryk Fligg przekazał pierwszy szkolny budynek dla obu miejskich wyższych szkół.

1939.08.06 – na podstawie zarządzenia biskupa Maksymiliana Kallera zniesiono język polski w kościołach katolickich w Olsztynie i na Warmii.

1939.08.31 – w Skajbotach władze niemieckie zamknęły polską szkołę.

1949.08. – w Barczewie przy ul. Mazurskiej 3 powstał sklep gospodarstwa domowego.

1949.08.21 – Zarząd Miejski postanowił zlikwidować gospodarstwo rolne.

1951.08.08 – w Barczewie na terenie cmentarza komunalnego dokonano ekshumacji poległych żołnierzy niemieckich.

1951.08.15 – naczelnikiem więzienia w Barczewie został por. Mieczysław Świąszek.

1953.08.15 – na bazie istniejącego Działu Pracy Metalowo-Drzewnego utworzono Przedsiębiorstwo Obróbki Drewna nr 1 w Barczewie.

1961.08.08 – Miejska Rada Narodowa w Barczewie ustaliła nową normę powierzchni mieszkalnej do 7 m² na osobę.

1972.08.10 – w Barczewie, z oddaniem do użytku bloku mieszkalnego nr 3, rozpoczęto budowę Osiedla Słonecznego.

1976.08.16 – w barczewskich sklepach wprowadzono sprzedaż cukru na podstawie „biletów towarowych” w ilości 2 kg miesięcznie na jedną osobę.

1992.08.01 – rozpoczęto restrukturyzację Państwowego Przedsiębiorstwa Gospodarstwa Rolnego w Barczewie.

2000.08.01 – nowym dyrektorem Zakładu Karnego w Barczewie został Andrzej Bartkiewicz.

2000.08.22 – ukazał się setny numer „Wiadomości Barczewskich”.

ciąg dalszy na str. 11 >>

O jubileuszu miasta i pierwszych „Dniach Barczewa”

W tym roku Barczewo jubileusz 655 lat nadania praw miejskich obchodziło w dniach od 13 do 14 lipca. Przypomnimy, że każdy jubileusz ma swój początek. W dzisiejszym Barczewie wszystko zaczęło się 4 lipca 1364 roku, kiedy biskup Jan II Stryprock nadał miastu prawa miejskie. Od tej pory, dla upamiętnienia tego wydarzenia, władze miasta na różne sposoby świętowały okrągłe jubileusze. Tak było od wieków. O tym, jak przebiegały tegoroczne uroczystości, mogliśmy się przekonać osobiście, uczestnicząc w dwudniowej imprezie w ramach „Dni Barczewa”.

Natomiast o tym, jak było dawniej, możemy przeczytać w historii miasta. Przykładowo 8 lipca 1864 roku Barczewo obchodziło jubileusz 500-lecia nadania praw miejskich. Uroczystościom przewodniczył burmistrz Gajewski, który wygłosił obszerne przemówienie (jego treść została zamieszczony w całości w „Wiadomościach Barczewskich” z 2014 roku. Kilku dniowy program zawierał m.in.: poranne nabożeństwo, zbiórki przed ratuszem przedstawicieli miasta, rzemieślników zrzeszonych w cechach

oraz Bractwa Strzeleckiego, wymarsz do lasu, strzelanie do jelenia i zabawy taneczne, a wieczorem sztuczne ognie. Drugiego dnia z wieży ratuszowej odrąbiono chorał, a po capstrzyku zaplanowano pełną iluminację miasta. Kolejnego dnia rano ponownie rozległ się chorał z wieży ratuszowej, bicie w dzwony, zbiórka przed ratuszem i udanie się do dwóch kościołów, by wziąć udział w nabożeństwie. Potem zebranie w sali ratusza przedstawicieli najwyższych władz miasta, powiatu i miejskich korporacji. Występ „Towarzystwa Śpiewaczego” i uroczyste przemówienie burmistrza. Przed ratuszem odśpiewanie pieśni „Wielki Boże Ciebie chwalimy” i kolejne zawody sportowe. W południe poczęstunek dla ubogich w sali ratusza, powrót z lasu i zakończenie obchodów capstrzykiem.

A jak dla porównania przebiegały obchody sto lat później, czyli na 600-lecie Barczewa, które Miejska Rada Narodowa zorganizowała w dniu 5 lipca 1964 roku? Wcześniej, bo w 1959 roku, powołany został Komitet Organizacyjny w składzie 37 osób. Uroczysta Sesja Miejskiej Rady Narodowej

ciąg dalszy na str. 11 >>

O wichurach i trąbach powietrznych ...

<< s. 9

swej drodze zerwała kilkanaście dachów z budynków oraz uszkodziła klasztor. Podobna nawałnica, będąca silną wichurą, miała miejsce 1 września 1900 roku. Tu także kilka miejskich zabudowań na skutek silnego wiatru ucierpiało. Wcześniej, jak pisze na swych łamach „Gazeta Olsztyńska” z 8 września 1898 roku, miało miejsce takie zdarzenie: „Wartembork. W czwartek zostały urwane przez silny wiatr dwie śmigły wiatraka pana Binerta, drugie zaś dwie zostały znacznie uszkodzone tak, że obrót młyna został przez niejakiś czas przerwany”.

Gazeta z 1900 roku informuje, że w drugie święto Bożego Narodzenia burza zniszczyła wiatrak przy drodze do Marun będący własnością Tolksdorfa. Natomiast w gazecie z dnia 10 stycznia 1903 roku znajdujemy informację, że w tutejszym lesie miejskim zniszczyła ostatnio burza 800 fest metrów drzewa”. „Gazeta Olsztyńska” z 17 sierpnia 1934 roku pisze. „że w poniedziałek przeszła nad naszym miastem krótka, lecz silna burza. Zimny grom uderzył w wieżę kościoła katolickiego, zrzucił kilka dachówek i rozdarł przy ścianie kościoła rynnę ściekową”. Kolejną informację zamieściła gazeta z 1939 roku, opisując burzę połączoną z ulewą i nawałnicą, która wyrządziła ogromne szkody w mieście. W następnym numerze gazety jest uzupełnienie do poprzedniej informacji z wydarzenia, „gdzie podczas wichury od gromu zabite zostały dwie krowy w Ruszajnach, a w Mokinach mieszkańiec tej wsi i dwa jego konie”.

W latach powojennych wichury nie ominęły mieszkańców Barczewa. W kalendarium dziejów Barczewa pod datą 10 marca 1948 roku czytamy, że „nad miastem przeszła nadszpiewanie silna wichura”. Z kolejnej z dnia 12 lutego 1962 roku dowiadujemy się, że „miasto Barczewo nawiedziła gwałtowna wichura połączona ze śnieżycą”.

W „Nowinach Barczewskich” z lutego 1993 roku w artykule pt. „Dokuczliwy wicher” czytamy, że „szalejąca przez ostatnie dni wichura dała się we znaki mieszkańcom Barczewa. Wprawdzie nie odnotowano dotychczas poważniejszych strat, niemniej uciążliwość wiatru spowodowała sporo kłopotów. Do najważniejszych strat należy zaliczyć przewrócone drzewa, uszkodzone instalacje elektryczne, zerwane dachy. W wyniku wichury uszkodzona została również dzwonnica na kościele pw. św. Anny”.

Na przełomie wieków mieszkańcy Barczewa oprócz wojen, pożarów czy zarazy doświadczali klęsk żywiołowych jak burze czy trąby powietrzne. Oprócz tych zdarzeń, o których pisaliśmy wcześniej, mieszkańcy wielokrotnie borykali się z silnymi mrozami i zamieciami. A to już inna historia.

Wojciech Zenderowski

Fot. Zdjęcie drogi bitej Barczewo-Nikielkowo, na której mogło dojść do tragedii.
(Archiwum autora).

Remont kaplicy pw. św. Bonawentury i św. Floriana w Łęgajnach

Ks. prałat Ryszard Andrukiewicz, proboszcz parafii św. Maksymiliana Marii Kolbego w Łęgajnach, a wraz z nim parafianie, nie kryli zadowolenia z przystąpienia do remontu zabytkowej kaplicy pw. św. Bonawentury i św. Floriana.

Kosztorys opracowany został na podstawie projektu i opiewał na kwotę ponad 170 tys. zł. Na remont kaplicy zgromadzono fundusze m.in. ze składek indywidualnych, ofiar z kolędy i z tacy na celową inwestycję.

Otrzymałmy jednorazowe dofinansowanie z Urzędu Miast i Gminy w Barczewie, o które wnioskowaliśmy radny Andrzej Moszczyński z Łęgaj. Złożyliśmy także wnioski o dofinansowanie do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz do Funduszu Kościelnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji ale bez rezultatu.

Naszym staraniem otrzymałmy dofinansowanie od firm: „Falko” Sp.j., Baza paliwowa oddział Łęgajny, Wagner Transport Monika Wagner Kaplityny, Baza „Sinbad” Łęgajny.

Ponadto za pośrednictwem Rady Sołeckiej, wraz ze Stowarzyszeniem „Przystanek Łęgajny” i Stowarzyszeniem Wędkarskiego Jeziora Linowskiego w Łęgajnach, otrzymałmy także dofinansowanie od Nadleśnictwa Olsztyn.

Fundusze zgromadzone na koncie Stowarzyszenia Przystanek Łęgajny zostały wykorzystane na zakup materiałów budowlanych.

Swój osobisty udział mieli także parafianie, którzy ofiarowali drewno i jego przetarcie, cegły i dachówkę rozbiórkową na budowę oraz własny transport, załadunek i rozładunek potrzebnych materiałów budowlanych.

Na początku kwietnia 2017 roku zostały rozpoczęte prace przy remoncie kaplicy. Do prac przystąpił Jarosław Andernajs ze swoją ekipą, która rozpoczęła prace remontowe od zabezpieczenia stemplami ścian kaplicy, a następnie ruszyły żmudne prace przy wzmocnieniu fundamentów, ścian i całej konstrukcji. Poprawiono więźbę dachową i przełożono dachówki, wymieniono zmurszałe cegły, oczyszczono cały mur i fugowano spoiny. Przy okazji przywrócono pierwotny kształt ostrołukowych okien i wymieniono stolarkę okienną. Wstawiono nowe drzwi w miejsce rozpadających się dotychczasowych. Do zrobienia pozostał jeszcze krzyż z wnęki nad wejściem do kaplicy. Konserwator orzekł, że ze względu na zniszczenia,

Ciąg dalszy na str. 15 >>

O jubileuszu miasta i pierwszych „Dniach Barczewa”

<< s.10

W Gromadzkiej Radzie Narodowej odbyła się w sali miejscowego kina „Legenda”. Były referaty i odznaczenia. Po południu przeprowadzono wyścig kolarski na trasie Barczewo-Biskupiec-Barczewo oraz zawody sportowe na stadionie szkolnym. Wieczorem odbyła się zabawa ludowa pod „Grzybkiem” przy Stawie Młyńskim.

Dla uczczenia jubileuszu, staraniem Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, wydano broszurę pod tytułem „Sześćset lat Barczewa” i założono „Złotą Księgę miasta Barczewa”, a Poczta Polska wydała okolicznościowy stempel pocztowy, który używany był od 5 do 22 lipca 1964 roku. W programie obchodów były występy miejscowych zespołów artystycznych, zawody sportowe, wyścigi kolarskie zawodników licencjonowanych, biegi narodowe, przedmecz piłki nożnej zespołów LZS. Ponadto wystawy prac plastyków olesztyńskich w sali szkoły podstawowej i wystawa pt. „Postęp Techniczny” już w kinie „Legenda”.

Kolejne jubileuszowe obchody przy okrajnych rocznicach były skromne i ograniczały się do uroczystych sesji, referatów i odznaczeń. Sytuacja zmieniła się z chwilą, kiedy 1 maja 1983 roku Krystyna Lech została dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Barczewie. Wówczas przy współpracy z Tadeuszem Rynkiewiczem zorganizowała dla miejscowej społeczności pierwsze obchody „Dni Barczewa 1983”. Zamiarem Krystyny Lech było włączenie miejscowej

społeczności do wspólnego świętowania urodzin miasta. Nakreślony program obfitował w imprezy muzyczne, zabawy, konkursy i turnieje sportowe z myślą o wszystkich grupach wiekowych. Nie patrząc na datę urodzin miasta, już 23 czerwca 1983 roku Nocą Świętojańską w Zalesiu zainaugurowano pierwszy dzień obchodów. Głównym miejscem imprez artystycznych było kino „Legenda”. Potem sala widowiskowa Domu Kultury przy ul. Grunwaldzkiej. Pierwsze „Dni Barczewa” władze miasta okrzyknęły wielkim sukcesem. Stąd obchody urodzin miasta na stałe ujęto w kalendarz corocznych imprez kulturalnych organizowanych przez miejscowy Dom Kultury. Bywało, że nie zawsze zbieżne były z datą urodzin miasta, ale to nikomu nie przeszkadzało.

Przy okazji rocznic zadbano, by wyróżnić świętowanie czymś wyjątkowym. Przykładowo 1 maja 1994 roku, w rocznicę 630-lecia miasta, odbyło się uroczyste poświęcenie miejskiego sztandaru. Natomiast 28 sierpnia 2009 roku, podczas obchodów „Dni Barczewa 2009”, uroczystie otwarto nowy most prowadzący do Zakładu Karnego oraz otwarto Amfiteatr Miejski przy Stawie Młyńskim. W kolejnych latach, do miejscowych zespołów muzycznych działających przy Domu Kultury, dołączyły z zewnątrz zespoły, artyści i kabarety. To był swego rodzaju – jak mówili organizatorzy – centralny punkt programów Barczewskiego Lata Artystycznego. Podobnie jak w latach poprzednich i tu nie zabrakło

rozgrywek sportowych z udziałem mieszkańców.

Dodajmy, że od początku „Dni Barczewa” to najbardziej wyczekiwana przez miejscową społeczność impreza.

Z czasem imprezę okrzyknęto Świętem Miasta, które kończono efektownymi fajerwerkami. Relacje z obchodów zamieszczały „Nowiny Barczewskie”, później „Wiadomości Barczewskie”, a transmitowała miejscowa Telewizja Kablowa Macrosat w Barczewie. Ostatnio można także słuchać na falach internetowych Radia Warmia Barczewo.

Niestety, z czasem scena Amfiteatru Miejskiego stała się za mała na tego rodzaju imprezy. Ponadto przy większej publiczności miejsce okazało się za małe i niebezpieczne. Stąd tegoroczne Święto Miasta zorganizowano przy ul. Północnej.

Wojciech Zenderowski

KALENDARIUM

Sierpień

<< s.10

2009.08.29 – w Barczewie nad rzeką Pisą, przy Zakładzie Karnym, otwarto po remoncie most, zwany dawniej Piasecznym.

2009.08.29 – w Barczewie, nad dawnym Stawem Młyńskim, otwarto nowo wybudowany Amfiteatr Miejski.

Wojciech Zenderowski

VIII Biesiada z Karasiem w Kromerowie

Coroczna Biesiada z Karasiem w Kromerowie, ciesząca się od początku dużym powodzeniem, odbyła się 20 lipca już po raz ósmy. Organizatorzy przygotowali wiele atrakcji i zapewnili znakomitą zabawę oraz smakowite przekąski. W programie festynu były animacje dla dzieci i młodzieży, konkursy z nagrodami i pokaz pierwszej pomocy, którą przygotowali strażacy Ochotniczej Straży Pożarnej z Barczewa. Na scenie z występami artystycznymi wystąpili: doskonale znany solista Zespołu Pieśni i Tańca Warmia – Matusz Matlas, grupa pozytywnych, szalonych kobiet – Wiedźmuchy, a także wokalistka Monika Kamińska. Atmosferę zabawy podgrzewały pokazy i taniec ognia w wykonaniu zespołu Transfuzja. Natomiast zabawę do rana prowadziła znakomicie DJ Izis. Uczestnicy biesiady wzięli udział również w licytacji „Los szczęścia” oraz grach i konkursach przygotowanych przez DJ-a Arka Borawskiego. Dzięki Irenie Jakobson-Mosoń można było skorzystać z masażu klasycznych oraz przejażdżek konnych zorganizowanych przez Stajnię Rajski Zakątek z Barczewka. Kromerowskie specjały przygotowane zostały przez drużynę softysowej, która opowiada z entuzjazmem: „Wszyscy nasi goście mogli skosztować pysznych swoich wyrobów wędzarniczych, marynowanych ryb i domowego, pachnącego chleba. Nie zabrakło zupy kurkowej, dań z grilla i domowych fastfoodów. Były też sajgonki, zapiekanki oraz mnóstwo ciast własnego wypieku, które zapewnili mieszkańcy zaprzyjaźnionych wsi, za co bardzo dziękujemy”. Kolejna już Biesiada z Karasiem jak zawsze udała się dzięki zaangażowaniu mieszkańców, sponsorów i fundatorów. Pani softys, działająca z pasją przy wsparciu rodziny, znajomych, przyjaciół, zarażająca optymizmem i energią, wspólnie z radą sołecką oraz wszystkimi mieszkańcami chcą działać i mają wiele planów rozwoju Kromerowa. Organizatorzy biesiady dziękują liczным sponsorom za okazane serce, ufundowane nagrody, a także za tłumne przybycie mieszkańców Kromerowa oraz gości z gminy i regionu.

Magdalena Łowkiel

Sołdecki wypad nad morze – Krynica Morska 2019

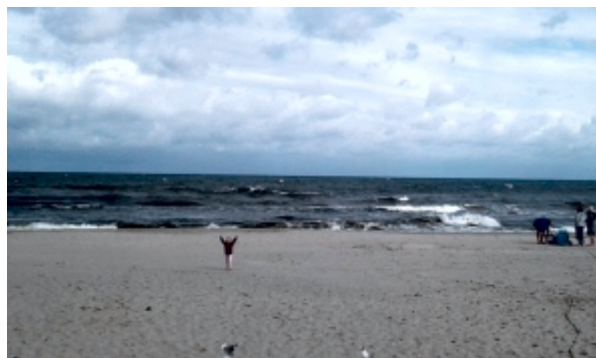

W dniu 7 lipca 2019 r. odbyła się pierwsza wycieczka sołectwa Jedzbarsk nad morze, a dokładnie do miejscowości Krynica Morska. W wyjeździe brało udział 85 osób – mieszkańców oraz przyjaciół sołectwa Jedzbarsk. Wyjazd rozpoczął się o godzinie 6:30 z Jedzbarska.

Pogoda tego dnia nie rozpieszczała, ale każdy z uczestników znalazł coś dla siebie. Podczas tych kilku godzin uczestnicy mieli okazję skorzystania z atrakcji takich jak: przejażdżka kolejką turystyczną, rejs statkiem czy szybką łodzią motorową, zwiedzanie latarni morskiej, zobaczenia Pomnika Pierwszych Osadników, cmentarza żołnierzy radzieckich czy pospacerowania mołem położonym nad Zalewem Wiślany. Ci odważniejsi spędzili czas, relaksując się na plaży, podziwiali urokliwy krajobraz, a nawet zażywali kąpeli w morzu. Wszyscy zmęczeni, ale szczęśliwi, wrócili do miejscowości Jedzbarsk, a o godzinie 20:00 w naszym kościele ojciec Jan odprawił mszę świętą w intencji wszystkich uczestników wyprawy.

Jako organizator pragnę podziękować wszystkim uczestnikom za wspaniale spędzony czas i szczęśliwy powrót do domów. Razem zgodnie ustaliliśmy, że trzeba to będzie powtórzyć.

Marek Makrucki - softys Jedzbarska

NOC SZANT w WIPSOWIE

Mieszkańcy Wipsowa zostali mile zaskoczeni. Trzeciego sierpnia 2019 roku softys i Rada Sołdecka wspólnie z Kołem Gospodyń Wiejskich „Wipsowianie” zorganizowali „Noc Szant”. KGW kusiło gości wspaniałym kartaczem, pysznym smalcem na żubrówce, ogóreczkami małosolnymi i chlebem pieczonym przez sympatycznego nowego softysa. Były oczywiście ciasta, ale największą popularnością cieszyły się nasze nalewki. Wszyscy świetnie się bawili, tańczyli, śpiewali. Było też dużo gości z zewnątrz, którzy czekają na następną imprezę. Uczestnicy mile wspominają i dziękują organizatorom. Wipsowianie to naprawdę bardzo sympatyczni i gościnni ludzie. Mieszkam tutaj od roku i jestem szczęśliwa, że wybrałam to miejsce do życia. Moi znajomi, którzy mnie odwiedzają, mówią, że tutaj jest jak w raj. Serdecznie pozdrawiam!

Mieszkanca Wipsowa

Artystyczne Łęgajny

Wydarzeniem roku w Łęgajnach był plener rzeźbiarsko-malarski, który odbył się w dniach 13-16 czerwca 2019 r. nad Jeziorem Linowskim w Łęgajnach. Został on zrealizowany w ramach projektu grantowego Lokalnej Grupy Działania Południowa Warmia, poddziałanie 19.2: „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, objęte PROW na lata 2014-2020”. W ramach operacji aktywizujemy i integrujemy obszar LGD Południowa Warmia. Celem projektu grantowego było wzmocnienie aktywności mieszkańców poprzez organizację spotkania artystycznego i integracyjnego oraz rozpowszechnianie i popularyzacja sztuki wśród mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży, edukacja kulturalna poprzez sztukę jako przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz rozwijanie twórczej aktywności mieszkańców. Realizując projekt, stworzyliśmy mieszkańcom warunki do rozwijania twórczości artystycznej pod okiem profesjonalnych artystów. Na projekt składał się plener rzeźbiarsko-malarski połączony z warsztatami artystycznymi dla mieszkańców Łęgajny i gminy Barczewo. W plenerze wzięła udział grupa 30 uczestników, w tym wybitni malarze i rzeźbiarze oraz osoby,

które ze sztuką w praktyce zetknęły się po raz pierwszy w trakcie warsztatów artystycznych.

Uczestnicy pleneru mieli okazję wymienić się doświadczeniami oraz porozmawiać o różnych technikach malarskich i rzeźbiarskich, a biorący udział w warsztatach mieli jedyną okazję do wykonywania prac pod okiem doświadczonych artystów.

W ramach pleneru powstało wiele prac, które pozostaną w Łęgajnach i będą eksponowane w ważnych miejscach i przy ważnych dla naszej miejscowości okazjach. Projekt realizowało Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny na terenie Centrum Aktywizacji Społecznej nad Jeziorem Linowskim w Łęgajnach.

Tematem przewodnim pleneru były „Tajemnice Jeziora Linowskiego”. Projekt realizowany był w partnerstwie z trzema podmiotami. Partnerem społecznym było Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego w Łęgajnach, partnerem publicznym była Gmina Barczewo, a partnerem prywatnym firma Elektropol w Łęgajnach. Nad sprawnym zabezpieczeniem i logistyką pleneru oraz warsztatów czuwało 12 wolontariuszy, którzy przepracowali 115 godzin.

Andrzej Turek

Święto Wsi Łęgajny

W tym roku 15 czerwca Łęgajny po raz szósty obchodziły święto swojej wsi.

Obchody, które wspólnymi siłami zorganizowało Sołectwo, Stowarzyszenie Wędkarskie Jeziora Linowskiego i Stowarzyszenie Przystanek Łęgajny, przebiegały pod hasłem „Artystyczne Łęgajny”. W Święto Łęgajny wpisali się plener rzeźbiarsko-malarski, który rozpoczął się 13.06 oraz „Palinocka - święto ognia i wody”. Uroczystość rozpoczęła się o godzinie 15-tej przy kamieniu jubileuszowym w centrum wsi, przy którym zebrali się licznie mieszkańcy. Nie zabrakło wodnika, wyróżniającego się charakterystycznym ubiorem i ślicznych dziewcząt święteżanek. Po

krótkim apelu i odczytaniu uchwały o licznościowej, wciągnięciu na maszt flagi Łęgajny i odśpiewaniu hymnu „O Warmio moja miła”, złożony został kosz kwiatów świętojańskich i zapalony symboliczny znicz ku czci wszystkich mieszkańców, którzy od nas odeszli. Następnie barwny korowód ze śpiewem przeszedł ulicami Łęgajny nad Jeziorem Linowskie, gdzie zrobione zostało wspólne zdjęcie pamiątkowe na jego tle i rozpoczął się festyn. W pierwszej kolejności wystąpił zespół „Warmianki” oraz dzieci ze szkoły podstawowej, które przedstawiły bardzo dobry program artystyczny nagrodzony gromkimi brawami. Jak przystało na Palinockę

i Artystyczne Łęgajny, w trakcie festynu odbył się szereg artystycznych przedsięwzięć. Były wśród nich: warsztaty rzeźbiarskie, wystawa fotografii p. Jana Zielińskiego, każdy mógł się sprawdzić w mini plenerze malarskim, w którym malowana była 60-metrowa panorama wsi. Większość uczestników festynu pozostawiła na płótnie swój ślad. Swoją artystyczną rękę dołożyli także uczestnicy pleneru rzeźbiarsko-malarskiego. Część mieszkańców mogła przemieścić się w czasie i odbyć małą, zmysłową podróż sentymentalną dzięki wystawie „Historia wsi na starych zdjęciach” oraz galerii rękodzieła i starych sprzętów gospodarskich. Niezmiernym powodzeniem cieszył się konkurs pleceni wianków. Tym razem w konkursie wzięło udział 15 wianków plecionych w trakcie warsztatów, które prowadziła p. Halina Gawrońska. Wszystkie wianki były przepiękne, wszystkie zostały wyróżnione i nagrodzone i wszystkie puszczono na wodę, oczywiście ze świętojańskimi życzeniami.

Jak przystało na Święto Wsi, były też podniosłe akcenty. Sołtys w imieniu rady sołectkiej i zarządów stowarzyszeń, podziękował mieszkańcom za wielki wkład pracy, bezinteresowność w działaniu i aktywny udział w życiu wsi.

Za szczególne zaangażowanie statuetkami ze słowami austriackiej pisarki Marie

Ciąg dalszy na str. 14 >>

Galeria Sztuki „Synagoga”. Barczewo. Oblicze Miasta

W piątek, 2 sierpnia br., w Galerii Sztuki „Synagoga”, odbył się wernisaż fotografii Marka Sowę pt. „Barczewo. Oblicze Miasta”.

Krystyna Szter, prezes Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Pojezierze” o/Barczewo, serdecznie przywitała zaproszonych gości, w tym zastępcę burmistrza Barczewa Piotra Mostka. Przywitała wszystkich, którzy kochają sztukę i pragną przebywać w magicznym miejscu, jakim jest barczewska synagoga. Szczególnie ciepło i serdecznie przywitała autora wernisażu, Marka Sowę, którego prace fotograficzne po raz pierwszy zagościły w barczewskiej Galerii Sztuki „Synagoga”.

Agnieszka Markowicz – komisarz wystawy wraz z Krystyną Szter – miłośniczką sztuki, otworzyła wernisaż naszego lokalnego znakomitego fotografa, który specjalnie dla Państwa odkrywa siebie i swoją pasję, jaką jest fotografia. Przedstawiając Marka Sowę urodzonego w Barczewie, komisarz wystawy podkreśliła, że podstawą każdego sukcesu jest osiągnięcie zamierzonego celu, i że odbiorcy powinni otrzymać gotowy produkt. A każda uwaga, czy to pozytywna, czy też negatywna, jest wyrazem i częścią układanki, gry fotograficznej. Samo naciśnięcie migawki jest bardzo proste, wręcz banalne. Ale czy ta czynność zrobi z każdego z nas fotografa, artystę? Marek Sowa urodził się, aby być fotografem. Jego prace wzbudzają emocje i zachęcają do rozmów. Są przesiąknięte prawdą, a analiza jego zdjęć to podstawa sztuki, która rodzi się przy otwartym umyśle. Marek Sowa doskonale realizuje swój plan i kontaktuje się sam z sobą. Zwraca uwagę na detale w kadrze, symbole czy kolor w czerni. Jest wolny od psychicznego bałaganu. Agnieszka Markowicz otwierając wernisaż podkreśliła, że mamy dziś możliwość stać przy skończonym procesie fotograficznym, przy artyście, a tym samym przy tworzeniu piękna. Przystanąć między konkretem a zjawiskiem, między subiektywnością doznania a obiektywnością bytowania. Dziś możemy być razem z Markiem Sową i jego wspaniałymi fotografiami. Kończąc, Agnieszka Markowicz zaprosiła wszystkich do obejrzenia zaprezentowanych prac.

Jak powiedział o sobie autor, fotografią zainteresował się we wczesnym dzieciństwie, a dokładnie mając 9 lat, kiedy to otrzymał w prezencie swój pierwszy aparat fotograficzny, kultową radziecką „Smienę”. Od tego momentu robienie zdjęć stało się jego hobby. Obecnie odbiera to jako formę głębszego zwracania uwagi na otaczającą rzeczywistość wraz z próbą zatrzymania czasu, a może jego cofnięcia. Dodał, że od urodzenia obserwuje zachodzące w przestrzeni miejskiej zmiany i nie ukrywa, że odnalazł kilka magicznych miejsc, które łączą naszą świadomość społeczną z przeszłością. Odnajduje je i poprzez fotografie dokumentuje i przypomina o ich istnieniu. Jak powiedział, często widzi rzeczy wieloplanowo, a fotografując współczesne wydarzenie, stara się ująć w tle np. jakiś element architektury. Na pytanie – czy jako fotograf ma jakichś ulubionych autorów, osoby, na których się wzoruje, które go inspirują, Marek Sowa odpowiada, że jest wiele znanych nazwisk, które odcisnęły się w historii fotografii i z pewnością jeszcze wiele nadejdzie. Ale jemu, nie urażając nikogo, bardziej w pamięci zapadają

obrazy niż nazwiska. To obrazy, jak i ciągła obserwacja otaczającej nas rzeczywistości, kształtują jego fotografie.

Na koniec Marek Sowa podziękował Warmińsko-Mazurskiemu Stowarzyszeniu „blur”, którego jest członkiem, firmie „Michelin”, Pracowni Druku Fotograficznego Bertrand.PDF, a także: oddziałom Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Pojezierze” w Olsztynie i Barczewie i TV Kablowej „Macrosat”. Serdeczne podziękowania złożył Krystynie Szter za ciepłe przyjęcie oraz Agnieszce Markowicz za urządzenie wernisażu jego prac fotograficznych, za wspaniałą aranżację i stworzony klimat. Natomiast Krystyna Szter wręczyła autorowi wystawy pamiątkowy album z dedykacją od wszystkich oraz rozłożyła gałązkę jemioli. Podziękowała wszystkim za obecność i zaprosiła do obejrzenia wystawy oraz na lampkę wina i poczęstunek w ogrodzie.

Tekst i foto: Wojciech Zenderowski

11-010 BARCZEWO
ul. Kościuszki 7/9

<< s.13

Eschenbach: „Cechą wielkich ludzi jest to, że stawiają innym o wiele mniejsze wymagania niż sobie”, wyróżnieni zostali: Anna Michalska, Mirosław Protaziuk, Daniel Darczycki, Paweł Obrębski, Ewelina i Mariusz Sobótka – firma Eko Energy, Wacław i Piotr Baczkowski – firma Han-Bud, Anna i Wojciech Olszewscy – firma Jumar Catering, Andrzej Mazurkiewicz – firma Falco, Beata i Rafał Wiśniewscy – firma Beti Transport.

Po zmroku zapłonęły ognie na jeziorze i centralne ognisko na środku placu naszego

Święto Wsi Łęgajny

centrum. Przy brzmieniu pieśni ludowych, m.in. „Wiła wianki”, na jezioro zostały puszczane przez nasze miłe panie i święteżanki pływające wianki, które długo cieszyły oko. Czołoci dopełniła zabawa taneczna, rozpoczęta wspólnie zatańczoną „Belgijką”.

Świetna i ze wszech miar udana zabawa pewnie trwałaby do białego rana, gdyby nie nawałnica, która przyszła tuż po północy.

Organizatorzy

Jubileusz 30 lat parafii pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Łęgajnach

W historii Łęgaj, które lokowano w 1364 roku, czytamy, że w 1875 roku we wsi, na potrzeby mieszkańców, zbudowana została kaplica pw. św. Bonawentury i św. Floriana, która przetrwała do czasów obecnych. W niej kapłani z parafii w Barczewie raz w roku odprawiali mszę świętą. Kaplica służyła także za salkę katechetyczną. Gdy wzrosła liczba mieszkańców wsi, w latach 80. XX wieku msze odprawiano już co tydzień. Podjęto także starania o budowę kościoła i utworzenie parafii. W tym czasie do istniejącej kaplicy dobudowano drewnianą wiatę dla wiernych.

Potrzebę wybudowania nowej świątyni i utworzenia parafii we wsi Łęgajny postulowali miejscowi wierni oraz dziekan dekanatu barczewskiego. Dekretem ks. abpa Edmunda Piszczka, metropolity archidiecezji warmińskiej, 1 lipca 1989 roku erygowano parafię św. Maksymiliana Marii Kolbego w Łęgajnach, ustanawiając ks. Tadeusza Bugaję pierwszym

proboszczem i zobowiązując go do budowy nowej świątyni. W skład parafii weszły

miejscowości: Łęgajny, Kapłityny i Bark.

W 1990 roku rozpoczęto budowę, a już w 1993 roku, w Boże Narodzenie, odprawiono pierwszą mszę świętą w nowej świątyni. W 2000 roku wybudowano dzwonicę i zawieszono trzy dzwony. 19 listopada 2006 roku ks. abp Wojciech Ziemba, metropolita archidiecezji warmińskiej, dokonał uroczystej konsekracji kościoła pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego. W uroczystości uczestniczyli: ks. prof. Władysław Nowak, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Metropolii Warmińskiej „Hosianum” w Olsztynie, kapłani z okolicznych parafii na czele z dziekanem ks. kan. Markiem Paszkowskim oraz przedstawiciele władz samorządowych. Przypomnijmy, że poświęcenie kościoła, ołtarza i dzwoniczy w parafii Łęgajny było niejako uwieńczeniem okresu trudów, prac i starań wiernych o wybudowanie tych obiektów.

Ks. Tadeusz Bugaj, jako pierwszy proboszcz nowopowstałej parafii, od podstaw organizował duszpasterstwo i budował kościół parafialny połączony z plebanią.

Za wkład pracy na rzecz parafii, 20 marca 2007 roku, ks. Tadeusz Bugaj został odznaczony przez Ojca Świętego Benedykta XVI godnością kapelana honorowego Jego Świątobliwości. Ks. prałat Tadeusz Bugaj zmarł nagle 14 stycznia 2011 roku w domu parafialnym. Pochowany został na cmentarzu komunalnym w Nidzicy w rodzinnym grobie. Mieszkańcy głęboko zapamiętali swojego pasterza, upamiętniając go tablicą „Budowniczem kościoła i pierwszemu proboszczowi w Łęgajnach”.

Drugim proboszczem został ks. prałat Ryszard Andrukiewicz z woli ks. arcybiskupa Wojciecha Ziemby. Parafię objął 24 stycznia 2011 roku. Od pierwszych dni urzędowania ks. prałat Ryszard Andrukiewicz kontynuował pracę swego poprzednika. Czynił starania, aby każdy czuł się potrzebny i odnalazł swoje miejsce w Kościele i w społeczności wsi Łęgajny. Kontynuował prace przy wyposażeniu kościoła i plebanii. Utwardzono i wyłożono kostką teren za kościołem. We wnętrzu ławki zostały wyłożone tapicerką. Ponadto zostały zakupione i zainstalowane promienniki do ogrzewania świątyni i zamontowano kanały wentylacyjne w stropie. Dokonano również ocieplenia plebanii.

Na początku Wielkiego Postu 2013 roku parafia przeżyła rekolekcje ewangelizacyjne przed nawiedzeniem obrazu Matki Bożej Miłosierdzia, a w roku następnym Misje Święte, które ożywiły życie religijne parafian. Powstała Parafialna Rada Duszpasterska i Rada Ekumeniczna oraz Parafialny Zespół Caritas. Ponadto sformowano dwie róże Żywego Różańca, które pełnią postugę apostołstwa modlitewnego, a organizuje się kolejna róża.

ciąg dalszy na str. 16 >>

<< s.11 Remont kaplicy pw. św. Bonawentury i św. Floriana w Łęgajnach

dotychczasowy krzyż nie może być już dalej eksponowany na zewnątrz, gdzie byłby narażony na działanie warunków atmosferycznych. Po uzyskaniu stosownych zezwoleń przystąpimy do wykonania nowego krzyża, a dotychczasowy zostanie przekazany do muzeum diecezjalnego.

Remont kaplicy pod kierownictwem Jolanty Grabińskiej, zgodnie z projektem opracowanym przez zespół Macieja Ciborowskiego, który był zarazem inspektorem nadzoru inwestorskiego, ukończony został z końcem 2018 roku. Przez wiosenne miesiące obecnego roku trwały jeszcze prace wykończeniowe na zewnątrz kaplicy, wybudowano nowy murek oporowy, ułożono drenaż odwadniający i wyrównano skarpe.

To był trudny i radosny okres dla parafii. Ks. proboszcz w trakcie trwających prac remontowych wciąż pokładał nadzieję w społeczności parafii Łęgajny. Przy ich dużym i ofiarnym zaangażowaniu w końcu mogliśmy po wielu trudach zrealizować projekt, przywracając kaplicę do dawnej świetności, dając jej nowe życie. Od tej pory służyć będzie mieszkańcom Łęgaj, jak za dawnych lat, jako kaplica pogrzebowa.

W tym miejscu ks. prałat Ryszard Andrukiewicz za naszym pośrednictwem składa serdeczne podziękowania wszystkim, którzy brali udział w pracach przy remoncie zabytkowej kaplicy. Serdeczne Bóg zapłać.

Kaplica pw. św. Bonawentury i św. Floriana

Zachowana do dziś zabytkowa kaplica pw. św. Bonawentury i św. Floriana, która znajduje się w Łęgajnach przy głównej drodze, zbudowana została w 1875 roku. Jest to jednokondygnacyjna budowla wzniesiona na planie prostokąta, z cegieł wiązanych zaprawą

glinianą z fugowaniem z zaprawy wapiennej w wątku krzyżowym. Elewacja frontowa jest jednoosiowa, zwieńczona trójkątnym szczytem i ujęta lizenami, przechodzącymi w sterczyzny zakończone piramidkami. Pomiędzy lizenami, powyżej otworu drzwiowego, znajduje się nisza z figurą Chrystusa ukrzyżowanego. W czasie remontów w latach sześćdziesiątych XX w. stolarka okienna została zmieniona. Zamiast okien łukowych wstawiono prostokątne, skrzynkowe okna z barwionymi, ozdobnymi szybami od zewnątrz. Natomiast dla ogrzania pomieszczenia postawiono piec i domurowano z prawej strony kaplicy komin, który obecnie jest rozebrany. Oryginalne wyposażenie wnętrza nie zachowało się. Przypomnijmy, że od momentu wybudowania kaplicy kapłani z Barczewa odprawiali w niej msze św. tylko raz w roku. Kaplica służyła również jako salka katechetyczna. W latach 80. XX w., gdy znacznie wzrosła liczba mieszkańców, msze św. odprawiano co dwa tygodnie, a później co tydzień. W tym czasie do istniejącej kaplicy dobudowano drewnianą wiatę dla wiernych. 20 stycznia 2000 roku XIX-wieczna kaplica wpisana została do rejestru zabytków.

W latach 2017-2019 przeszła kapitalny remont. Wewnątrz na ścianie głównej znajduje się krzyż, będący kopią XVI-wiecznego krzyża z Barczewa, na bocznej ścianie została umieszczona kopia obrazu św. Bonawentury z kościoła św. Andrzeja z Barczewa, a na ścianie, przeciwnej ludowa rzeźba Pietà. Na ścianie szczytowej we wnęce umieszczono plafon św. Floriana. Na uwagę zasługuje znajdująca się przy kaplicy drewniana słupowa dzwoniczka, pochodząca z XIX wieku. Wykonano ją z pnia dębu rozwidlonego na górze.

Tekst i foto. W. Zenderowski

30-lecie parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Barczewie

Historia parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Barczewie rozpoczyna się 2 października 1982 roku. Tego dnia o. Zbigniew (Jan Krzystek), będąc pierwszym od kasacji klasztoru zakonikiem, przybył do Barczewa jako rektor kościoła filialnego pw. św. Andrzeja Apostoła. W 1983 roku dołączyli do niego: o. Adam (Romuald Miller), o. Włodzimierz (Szkłarski) i o. Ernest (Paradyż), którzy stanowili pierwszy skład osobowy wspólnoty zakonnej. 20 czerwca 1987 roku o. Zbigniew mianowany został przełożonym (gwardianem) i ekonomem klasztoru. Za jego urzędowania wybudowano dom mieszkalny dla zakonników i rozpoczęto remont świątyni. Mieszkańcy Barczewa nie ukrywali, że wraz z pojawieniem się zakonników powróciła nadzieja na uratowanie dawnego sanktuarium św. Antoniego, pierwszego na Warmii.

1 lipca 1989 roku na wniosek ks. dr Stanisława Bradtke – dziekana dekanatu barczewskiego, abp Edmund Piszcz – metropolita warmiński dekretem powołał nową parafię pw. św. Andrzeja Apostoła w Barczewie. Ustalono nową granicę parafii, która obejmowała część miasta na lewym brzegu odnogi Pisy, bez ulicy Feliksa Nowowiejskiego, oraz w pierwszym podziale miejscowości: Jedzbank z kaplicą pw. św. Antoniego, jako filia parafii św. Andrzeja Apostoła w Barczewie, Odryty, Krupoliny, Kierzliny, Studzianek, Sapuny, Rejczuchy, Zalesie, Wróćkowo Nowe, Wróćkowo Stare.

19 marca 1991 roku oo. Franciszkanie wraz z klasztorem przeszli z dotychczasowej prowincji, mieszczącej się w Kalwarii Zebrzydowskiej, do nowo utworzonej, pod wezwaniem św. Franciszka z Asyżu z siedzibą w Poznaniu. Tego samego roku nastąpiły zmiany wśród barczewskiej wspólnoty zakonnej. 22 lipca 1991 roku odeszli z parafii o. Zbigniew, o. Włodzimierz i o. Ernest. Przybyli: o. Brunon (Bogdan Kasprowski), któremu powierzono obowiązki proboszcza,

o. Florencjan (Piotr Szymański), o. Manswet (Mieczysław Rzepka) i o. Romuald (Bogdan Jaworski). Mottem barczewskich ojców zakonnycy była modlitwa i praca. Ich apel o wsparcie materialne w ratowaniu zabytkowej świątyni i cennych zabytków przynosił pożądany efekt.

15 września 1994 roku do parafii przybył o. Michał (Kazimierz Błachowicz). W niedługim czasie o. Brunon zastąpił nowy gwardian i proboszcz, o. Dezyderiusz (Kazimierz Głódowski), o. Romuald został wikariuszem domu i wikariuszem parafialnym, a o. Oktawian (Spottek) wikariuszem parafii. Kontynuowano prace remontowe kościoła. W 1996 roku do wspólnoty dołączył br. Salezy (Jarosław Siemiński). W czerwcu 1997 roku przybył o. Wirgiliusz (Mieczysław Patulski). W tym czasie odrestaurowano organy oraz zainstalowano trzy nowe dzwony kościelne, odnowiono kaplicę św. Antoniego.

W czerwcu 1998 roku odeszli z parafii o. Romuald i o. Wirgiliusz. 20 czerwca 2000 roku przybył o. Honorat (Henryk Rzepka) –

gwardian i ekonom, który zastąpił o. Dezyderiusza. Wraz z o. Honoratem przybyli: o. Eneas (Janusz Kowalczyk) – wikariusz domu i parafii, o. Joel (Kokott) – proboszcz, o. Adam (Ryszard Szymański) i br. Leon (Zbigniew Nowakowski) – kucharz i zakrystian. Za urzędowania o. Honorata wszelkie prace konserwatorskie i remontowe w świątyni stały się bardziej widoczne. Renowacji poddano ołtarz główny oraz boczne, kaplicę św. Antoniego, przystąpiono do konserwacji zabytkowych obrazów.

W roku 2003 o. Joela zastąpił o. Nikodem (Roman Smarz), który został proboszczem parafii św. Andrzeja Apostoła. W 2004 roku przybył br. Artur (Dariusz Dubis). Przy parafii powstał Dziecięcy Chórek Parafialny: „L'Espresso per cielo”, którym opiekował się organista Jan Kowalewski. Grupą „Ministrantów i Lektorów” opiekował się br. Leon. Dla młodzieży działał Franciszkański Ruch Apostolski - FRA, który miał pod opieką o. Joel. Dla dorosłych był Franciszkański Zakon Świeckich, tzw. III Zakon, opiekował się nim o. Eneas, a „Róża Różańcowa” o. Honorat.

W lipcu 2009 roku odeszli z parafii o. Honorat, o. Nikodem i o. Eneas. W lipcu 2009 roku wraz z o. Leszkiem (Mikołaj Czyściecki), który objął urząd gwardiana, do parafii przybyli: o. Dawid (Wiesław Szulca), który objął funkcję proboszcza parafii św. Andrzeja Apostoła i o. Kosma (Jarosław Rejmer). O. Leszek kontynuował zaczęte przez o. Honorata prace konserwatorskie i remontowe. Konserwacji poddano m.in. krzyż misyjny, przeniesiono dzwonnice spod kaplicy św. Antoniego w nowe miejsce oraz odrestaurowano nowo odkryty obraz przedstawiający św. Antoniego z XVIII wieku, znajdujący się przy ołtarzu Świętego Krzyża i kolejny, a także trzy mosiężne żyrandole z wymianą instalacji elektrycznej, przywracając im dawniejszy blask.

W 2009 roku parafia pw. św. Andrzeja Apostoła przeżywała peregrynację obrazu Pana Jezusa Miłosiernego „Jezu Ufam Tobie”. Natomiast od trzech lat prowadzone jest Triduum Antoniańskie, jako bezpośrednie przygotowanie do odpustów św. Antoniego. W 2012 roku połączono peregrynację obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej z rekolekcjami ewangelizacyjnymi. W tym samym roku odbyła się Misja Święta, którą prowadzili o. Paulini.

W lipcu 2012 roku z parafii odeszli: o. Leszek, o. Kosma i br. Artur. Przybyli: o. Patryk (Tomasz Stryk) i o. Eliaz (Ireneusz Koper). Po odejściu o. Leszka, funkcję gwardiana i proboszcza objął o. Dawid. W lipcu 2013 roku odszedł o. Eliaz, a przyszedł o. Hadrian (Benedykt Kulwicki).

Nieustannie trwały prace remontowe i konserwatorskie wewnątrz i na zewnątrz kościoła.

<< s.15

Jubileusz 30 lat parafii w Łęgajnach

Z okazji przeżywanego jubileuszu 25-lecia parafii parafianie odbyli z proboszczem pielgrzymkę do Niepokalanowa po relikwie swego patrona św. Maksymiliana Marii Kolbego, które uroczystie zostały wprowadzone do świątyni. 11 maja 2014 roku proboszcz i parafianie otrzymali z Rzymu błogosławieństwo papieskie z racji świętowanego jubileuszu.

Parafia pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Łęgajnach, oprócz tradycyjnych nabożeństw, w swoim liturgicznym kalendarzu ma także 14 sierpnia odpust parafialny.

W kolejnych latach staraniem ks. prałata Ryszarda Andrukiewicza mieszkańcy Łęgajny wykonali szereg prac na rzecz swojej parafii.

Najdłużej trwał kosztowny remont kaplicy, który ukończono w 2018 roku. Ponadto wyrównano i uporządkowano teren przylegający do kaplicy oraz kościoła i zbudowano murek oporowy. Przy wejściu głównym do kościoła powiększono schody i wybudowano daszek nad nimi.

Za pośrednictwem „Wiadomości Barczewskich” ks. prałat Ryszard Andrukiewicz serdecznie dziękuje wszystkim parafianom za życzliwość, za wsparcie, a szczególnie za dotychczasową bezinteresowną pomoc i obecność w życiu parafii.

Tekst i foto: Wojciech Zenderowski

Ciąg dalszy na str. 17 >>

Współpraca poetów z Barczewa i Olsztyna

Nie po raz pierwszy piszemy Państwu wieści o poetach gminy Barczewo, działających od 6 lat przy Centrum Kulturalno-Bibliotecznym w Barczewie. W tym czasie przez grupę przewinęło się kilkadziesiąt osób piszących. W tej chwili grupa liczy kilkunastu poetów z Barczewa i Łęgaj. Poeci prezentują swoją twórczość średnio raz w miesiącu w Salonie Muzycznym im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie, podczas których odbywają się okazjonalnie występy i spotkania z zaproszonymi gośćmi. Kilkakrotnie gościł u nas poeta, socjolog, dziennikarz i nauczyciel akademicki, pisarz i wydawca, regionalista, dr Feliks Walichnowski, jednocześnie uczestnik Klubu Miłośników Poezji działającego przy Stowarzyszeniu Absolwentów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Dzięki tej współpracy udało się zorganizować spotkanie integracyjne obu grup poetyckich.

28 maja 2019 r. delegacja poetów z Barczewa udała się na spotkanie poetyckie do Olsztyna. W spotkaniu pod nazwą „Podajmy sobie ręce” uczestniczyli i swoje wiersze zaprezentowali poeci z Barczewa: Katarzyna Suraj, Zbigniew Brydnyk, Józef Głowiński i Bolesław Pączyński. Wystąpienia naszych

poetów były przyjęte z dużym zainteresowaniem. 5 lipca odbyła się rewizyta. Poeci z Barczewa i Olsztyna spotkali się tradycyjnie w Salonie Muzycznym im. Feliksa Nowowiejskiego w Barczewie. Spotkanie prowadziła Magdalena Łowkiel – kustosz Salonu Muzycznego. Prezes Koła w Olsztynie, prof. Leszek Rogalski, w słowach powitania wyraził radość z zapoczątkowania współpracy poetyckiej. Swoje wiersze w pierwszej części spotkania zaprezentowali przybyli goście: dr Joanna Haraźna, prof. Tadeusz Rawa, dr Stanisław Niepsuj, dr Feliks Walichnowski i mgr Janusz Bieńkowski, który swoje wiersze wyśpiewał przy akompaniamencie gitary.

Bardzo miłą niespodzianką był prezent – na ręce kustosza barczewskiego Salonu Muzycznego przekazano artystyczny tryptyk, poświęcony Feliksowi Nowowiejskiemu, wykonany w ramach Artystycznej Rezerwy Twórczej przez artystkę Martę Bulik i dr. Feliksa Walichnowskiego. Na ręce prezesa Klubu kustosz Salonu Muzycznego wręczyła pamiątkowy dyplom rozpoczęcia współpracy od dyrektora Centrum Kulturalno-Bibliotecznego w Barczewie, Roberta Tokarskiego. Członkowie Klubu Miłośników Poezji z Olsztyna wydali tomik poezji, w którym

wspomniano również o współpracy z grupą poetów gminy Barczewo.

Udane spotkania są dowodem na to, że poezja łączy ludzi i pod wpływem tekstów z głębi serca nieznamym sobie dotychczas ludzie łamią bariery. Wiemy już, że nasza współpraca będzie kontynuowana. Kolejne spotkanie już jesienią. W związku z tym zapraszamy po raz kolejny do współpracy nowe osoby.

Może właśnie Ty, który piszesz do przystawki szuflady, chciałbyś/chciałaś pisać lub posłuchać poezji? Chwytaj za pióro i przyjdź do nas! Kontakt: Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Barczewie i Salon Muzyczny im. Feliksa Nowowiejskiego: tel. 89 5148281, 89 6740479, e-mail: ckb@barczewo.pl, salonmuzyczny@barczewo.pl.

Magdalena Łowkiel

Jasność

*Wszystko od zarania świata
z racji naszej bytności
mamy ulokowane w swoich umysłach
całe historie ludzkości.
Pierwotne życie i śmierć
przechodzi mrugnięciem naszej powieki.
Oko takie małe,
a widzi świat daleki.
Wszystko już było,
bo współczesność od starożytności pochodzi.
Łączą się ery i wieki.
Początek umierając się odrodzi.
Żywot ludzki zachwiany,
starość łączy się z młodością.
Falsz w prawdę odziany,
walczy fikcja z rzeczywistością.
Morale i ego trzymają się blisko
jak głupota i geniusz...
Przyjdzie jasność i złączy to wszystko.*

Janina Domurad

30-lecie parafii pw. św. Andrzeja Apostoła w Barczewie

<< s.16

Przypomnijmy, że gwardian o. Dawid dla wiernych otworzył szerzej drzwi świątyni, wprowadzając do parafii m.in. Franciszkański Festyn Rodzinny. Za jego sprawą w 2012 roku do św. Antoniego powróciły łosiery. Te dwa kluczowe wydarzenia zorganizowane zostały przy współpracy miejscowej społeczności z władzami samorządowymi miasta i instytucjami. A same wydarzenia wpisały się na stałe w barczewski kalendarz imprez. Także prowadzone do tej pory wszelkie prace remontowe i konserwacyjne w kościele i kaplicy wymagały i wymagają dużych nakładów finansowych. Dzięki dotychczasowym dotacjom i przy wsparciu parafian oraz udziale własnym wykonywane były prace konser-

wacyjne.

W roku 2014 skład wspólnoty zakonnej stanowili: o. Dawid – proboszcz i gwardian, o. Patryk – wikariusz domu oraz o. Hadrian – katecheta. Po roku odszedł o. Patryk, a przybył o. Kalikst (Piotr Szalak), później odszedł o. Hadrian, a przybył o. Jan (Marek Dostatni) i o. Filip (Adam Wycinka). Po kilku latach odszedł o. Filip, a przybył o. Antoni (Tomasz Majewski). W roku 2019 - w dniu jubileuszu, wspólnotę zakonną stanowią: o. Dawid – gwardian i proboszcz, o. Kalikst, o. Jan i o. Antoni.

Wiosną 2019 roku rozpoczęto na ogromną skalę prace konserwatorsko-budowlane kościoła wraz z kaplicą. Jest to ogromne

przedsięwzięcie w historii kościoła.

Parafia św. Andrzeja Apostoła oprócz nabożeństw, w swoim liturgicznym kalendarzu ma także odpusty: 13 czerwca – św. Antoniego, 15 lipca – św. Bonawentury, 2 sierpnia – NMP Anielskiej z Porcjunkuli, 4 października – Franciszka i 30 listopada – św. Andrzeja Apostoła. Przy parafii działają grupy i wspólnoty.

Za pośrednictwem „Wiadomości Barczewskich” proboszcz i gwardian o. Dawid Szulca OFM serdecznie dziękuje wszystkim za bezinteresowną pomoc, za życzliwość, za wsparcie, a szczególnie za udział w życiu parafii.

Tekst i foto: Wojciech Zenderowski

Barczewo – warmińska stolica biegowa

29 czerwca to dzień, kiedy Barczewo staje się warmińską stolicą biegową. Tego dnia burmistrz Andrzej Maciejewski przekazał klucze dla BSB Barczewo Biega. To są nasze "barczewskie mistrzostwa świata" w biegach ulicznych. Cieszymy się, że nieprzerwanie kontynuujemy święto biegowe w Barczewie.

Przygotowania do wydarzenia rozpoczynamy już z początkiem roku: uzgodnienia trasy, regulamin, dokumenty listy sponsorskie. O różnego rodzaju zgody nie jest łatwo. Wszelkie składanie dokumentów jest czasochłonne, a to za sprawą stawiania ponad wszystko naszego bezpieczeństwa podczas biegu. Wydarzenie rozpoczęliśmy od najmłodszych – III bieg Juniora zgromadził rekordową ilość 117 uczestników. Dzieci były podzielone na kategorie wiekowe i każda z nich miała przypisany dystans 100, 200, 300 i 400 metrów. Drugim biegiem, który podbił serca kibiców i mieszkańców Barczewa, był I bieg na szpilkach i piękne, odważne kobiety, które wzięły w nim udział. Wielki podziw dla tych najszybszych kobiet, które biegły niczym gepardzice za zdobyczą! I uwaga!... Obcasy całe, szpilki nie pogubiły fleków!

Po rywalizacjach dzieci i kobiet na szpilkach, przyszedł czas na bieg główny rozgrywany na dystansie 5 kilometrów. Bieg zgromadził ponad 120 uczestników z całej Polski. Za pośrednictwem naszych lokalnych mediów składamy serdeczne podziękowania mieszkańcom za kibicowanie, uczestnikom za tak liczny udział, a nade wszystko hojnym sponsorom: panu Adamowi Szczegodzińskiemu z firmy Kamal za ogromny dla nas wkład finansowy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, firmie Macrosat, Tewes Bis, Mazur-Tom, Powiatowi Olsztyńskiemu za wsparcie finansowe oraz Centrum Kulturalno-

Bibliotecznemu za pomoc i wsparcie techniczne. To dzięki właścicielom większych i mniejszych przedsiębiorstw udaje się zorganizować tak duże biegowe wydarzenie ale też dzięki bezinteresownym wolontariuszom dajemy radę to wszystko połączyć i stworzyć duży projekt. Dziękuję wszystkim, że mogę na Was liczyć, i do zobaczenia 1 września przy bieźni na ulicy Północnej, gdzie odbędzie się letnia edycja biegów pod nazwą „4 pory roku”.

Więcej informacji o działalności naszego Stowarzyszenia „Barczewo Biega” znajdziecie na profilu facebookowym. Zapraszamy!

Przemek Menziński

Prezes Stowarzyszenia Biegowego „Barczewo Biega”

<< s.7

V Festyn Kronelli w Kronowie

nie tylko podczas festynu, ale również przez cały rok, jest pan Massimo Carniel i firma ECO-TER.

Po raz kolejny vouchery na całodzienny pobyt dla całej rodziny ufundowało nam Zalesie Mazury Active Spa. Sponsorów, którzy pomagają nam w organizacji festynu, jest wielu i wielu z nich jest z nami przez kolejne lata, za co jesteśmy niezmiernie wdzięczni: państwo Wanda i Tadeusz Kurek, pan Dariusz Tarnowski – firma TARBUD, Świat Gliny pani Eleonory Poznańskiej, ABRA Anna Bojanek, Ocean – pan Tadeusz Malewski, Osada Dębowo, Sklep Pszczółka – pani Sylwia Wojtach, państwo Janina i Jerzy Jędrasik, państwo Jolanta i Jerzy Rogalscy, pan Władysław Grabowski, państwo Izabela i Robert Karczykowsky, pan Wojciech Jeżowski, Drogeria Szminka, Allepoduszki – państwo Agnieszka i Tomasz Malewscy, państwo Małgorzata i Tomasz Rydel, Usługi Stolarsko Ciesielskie pan Artur Badya, Salon Fryzjerski Nowy Styl pani Milena Kajetanik, Salon Fryzjerski Monika Sobolewska, pani Anita Stepnowska, Sklep Odzieżowy – pani Beata Taradejna, Modnie i Wygodnie – pan Marian Ulązka, pan Donat Rychlik, państwo Aneta i Krzysztof Rydel, pan Krzysztof Bednarski, Ziaja Dystrybucja Olsztyn – pan

Mirostaw Bartoś, Sklep Chemiczny Barczewo, Miko Komin, pan Mirosław Brejta, pani Ewa Fidurska – Sklep FIDO, państwo Magdalena i Dariusz Wolanin, Zakłady Mięsne WARMIA, Sklep Cool Kids – pani Kamila Iwanowicz, Motocykliści Warmii i Mazur, BFC Grupa – pan Marcin Gołębiowski, Telewizja Macrosat, Biuro Rachunkowe – pani Ewa Sarwa. pan

Marek Rybczyński. Serdecznie dziękujemy.

Zapraszamy za rok na nasz festyn, do udziału w konkursie na „Najlepszą drożdżówkę Kronelli” i pamiętajcie – wielu ludzi, w tym dzieci potrzebujących, jest w naszej gminie. Dziękujemy wszystkim za okazane serce. Widzimy się za rok!

Monika Chwietczuk

Fot. Kamil Tunkiewicz

O ciekawostkach historycznych Pamiątka pierwszej komunii świętej

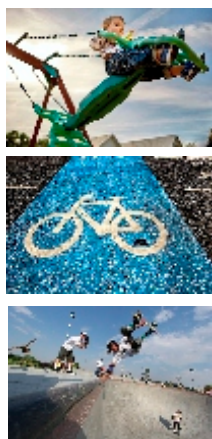
2 sierpnia br., Galeria Sztuki „Synagoga” w Barczewie wzbogaciła się o kolejny, niezwiązany z judaizmem dokument z naszego miasta, pochodzący z czasów niemieckich, który przekazał mieszkaniec Barczewa, Krzysztof Trąbiński. Dokument liczy sobie 78 lat. Zawiera ciekawą, prostą grafikę w kolorze i przedstawia Ostatnią Wieczerze. Jest to pamiątka z pierwszej komunii świętej z Wartenburga z dnia 29 maja 1941 roku. Nazwisko osoby, do której należał obrazek komunijny, z dużym prawdopodobieństwem to Margaret (?) Piweck. W tym czasie w Barczewie zamieszkiwało kilka rodzin o tym samym nazwisku. Dziś trudno ustalić, z którą rodziną Piweck była spokrewniona Margaret.

Na odwrocie obrazka znajduje się naklejka wiedeńskiego wydawnictwa „Deutscher Schulverein Südmark” (wówczas Austria należała do Rzeszy Niemieckiej). Odbiorcą był kierownik szkoły, którego nazwiska nie udało się rozczytać.

Prawdopodobnie osoba, do której należał obrazek komunijny, wraz z rodzicami opuściła Barczewo i zamieszkała w Kiersztanowie. Potem obrazek znajdował się w rodzinie Konrada i Greta Kalke, którzy po wojnie wyjechali do Niemiec. Po latach obrazek komunijny był w posiadaniu Grażyny Duchieńskiej i Krzysztofa Jurka z Kiersztanowa, którzy pamiątkę komunijną przekazali Krzysztofowi Trąbińskiemu wiedząc, że trafi w dobre ręce.

Tekst i foto: Wojciech Zenderowski

BUDŻET OBYWATELSKI

23 sierpnia zakończyło się przyjmowanie wniosków do przyszłorocznego Budżetu Obywatelskiego.

Barczewianie złożyli 9 propozycji, które uważają za potrzebne do realizacji.

W tej liczbie jest 1 pomysł na zadanie ogólnomiejskie, 8 na osiedlowe:

1 na Osiedle Domków Jednorodzinnych, 3 na osiedle Nowe Miasto oraz 4 na osiedle Stare Miasto.

Obecnie wszystkie wnioski są w ocenie merytorycznej.

16 września poznacie Państwo listę projektów przyjętych i podlegających pod głosowanie, które rozpocznie się od 23 września.

Więcej informacji o złożonych propozycjach do przyszłorocznego Budżetu Obywatelskiego znajdziecie Państwo na stronie internetowej konsultacje.barczewo.pl

ZAJĘCIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY 2-18 lat

ANGIELSKI

TEDDY EDDIE
English for 2 - 7-year-olds

AKADEMIA NAUKI

akademia nauki
Rok założenia 1998

We wrześniu darmowe korepetycje i darmowe lekcje otwarte w Barczewie

What's Up
AKADEMIA ROZWOJU

www.whatsup.edu.pl

tel. 690 131 100

W ramach programu „Działaj Lokalnie” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i Ośrodki „Działaj Lokalnie” – Południową Warmię, podpisaliśmy umowę na projekt „SENIOR AKTYWNY - SENIOR W DOBREJ FORMIE”. Projekt obejmuje cztery spotkania o charakterze edukacyjno-warsztatowym ze zdrowego żywienia. Odbędą się one w dniach 17 września, 1 i 15 października oraz 5 listopada 2019 roku.

Senior aktywny – Senior w dobrej formie

UWAGA!

Jeśli jesteś w wieku 55+ i jesteś mieszkańcem Gminy Barczewo, przygotowaliśmy dla Ciebie cykl spotkań edukacyjno – warsztatowych oraz zajęć ruchowych, które poprowadzą specjaliści: Dietetyk oraz Trener.

Terminy oraz tematy warsztatów:

1. Rola pełnoziarnistych węglowodanów w diecie osób starszych, połączone z warsztatami pieczenia chleba oraz kurs nordic walking, w terminie 10.09.2019 r.
2. "Zdrowe przekąski"- prelekcja i warsztat, na którym uczestnicy sami skomponują zdrowe przekąski oraz ćwiczenia „zdrowe plecy”, w terminie 01.10.2019 r.
3. Grill w zdrowej odsłonie, w terminie 15.10.2019 r.
4. Dieta Śródziemnomorska w profilaktyce i leczeniu cukrzycy typu II oraz chorobach kardiologicznych - prelekcja i warsztaty układanie jadłospisów oraz ćwiczenia na świeżym powietrzu, w terminie 05.11.2019 r.

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

Program „Działaj Lokalnie” Polsko – Amerykańskiej
Fundacji Wolności jest realizowany przez
Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce
i Ośrodki Działaj Lokalnie

